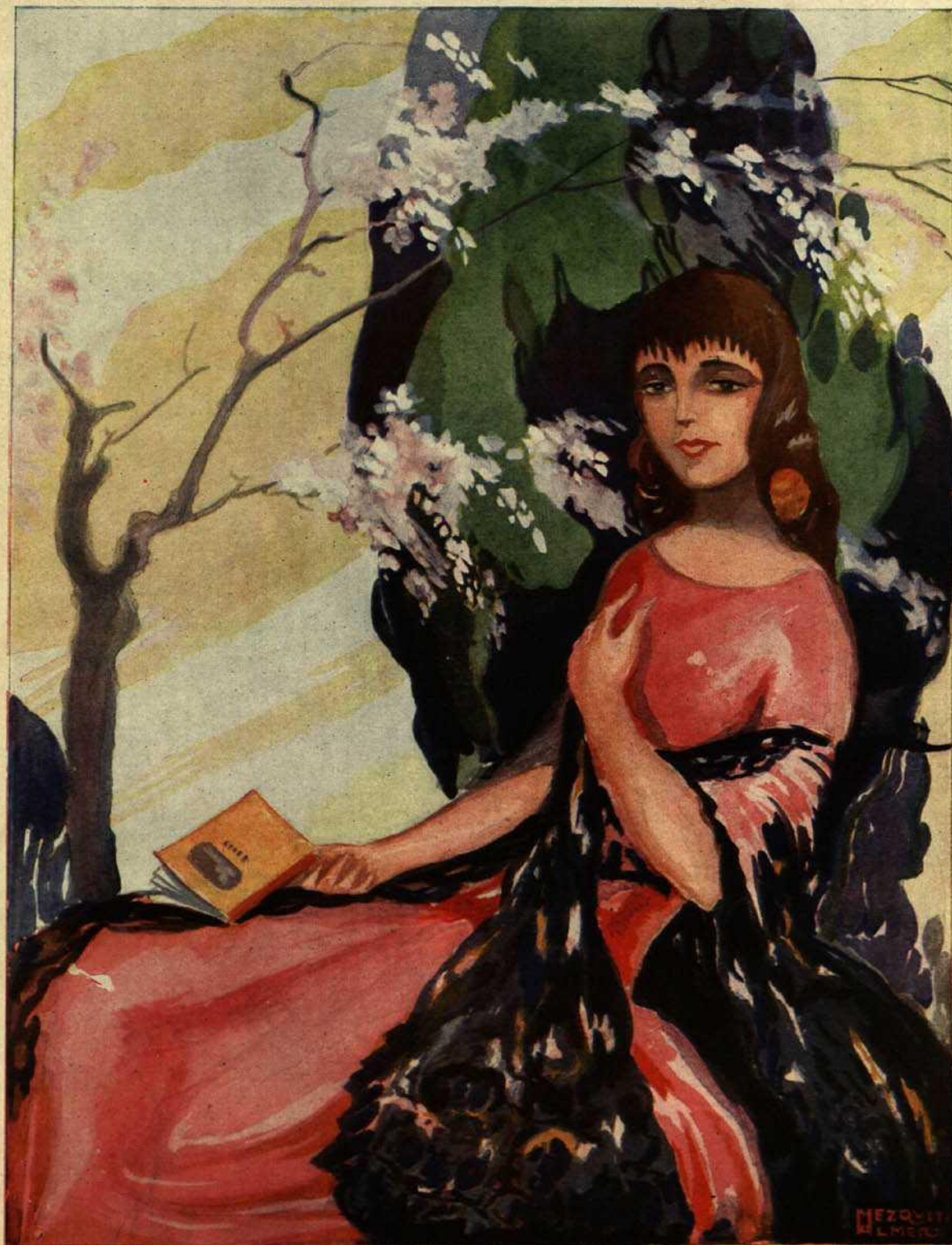

Barcelona

2'50 ptes.

Bella Terra

ESPORTS I FESTES D'HIVERN

Redacció i administració:
Carrer del Pi, número 13, 1.ª 1.ª
BARCELONA

BELLA TERRA

GENER 1925

Preus de subscripció:
A Barcelona, trimestre: 6 pessetes.
A l'ora, trimestre: 675 pessetes.

SUMARI

	Pàgines		Pàgines
<i>Coberta</i> , dibuixada per Mezquita-Almer			
<i>Els dolços matins d'hivern</i>	1	i joies de Ramon Sunyer.	18 i 19
<i>La més forta</i> , per August Strindberg	2 i 3	<i>Els tres tombs</i> , per Emili Vilanova	20 a 23
<i>Esports de Neu</i>	4 i 5	<i>La Moda: capells</i>	24 i 25
<i>Retrats</i> , per Felix de Pomés	6 i 7	<i>Seixanta hores en Zeppelin</i>	26 i 27
<i>La Renúncia</i> , per Romilda Mayer.	8 i 9	<i>Aristocràcia</i> , per Trilussa	28
<i>La Moda: vestits</i>	10 i 11	<i>Retrat de l'artista Gaby Morlay</i>	29
<i>Monuments de Catalunya: l'arc de</i>		<i>La moda: vestits</i>	30 i 31
<i>Barà</i>	12	<i>A una vella coqueta</i> , per El baró	
<i>Retrat de la Srta. Montserrat Sedó</i>	13	d'Esponella	32 i 33
<i>Gràfies de l'estranger</i>	14 i 15	<i>Els llibres</i>	34
<i>Per als infants</i>	16 i 17	<i>L'any primer de «Bella Terra»</i>	35
<i>Les exposicions: Quadros de D. Carles</i>		<i>Els Esports</i>	36

GRAVATS DE LA UNIO DE FOTOGRAVADORS

Corts Catalanes, 481

LUXE

CONFORT

TALBOT

AGENTS GENERALS:

AUTOLOCOMOCION, S. A.

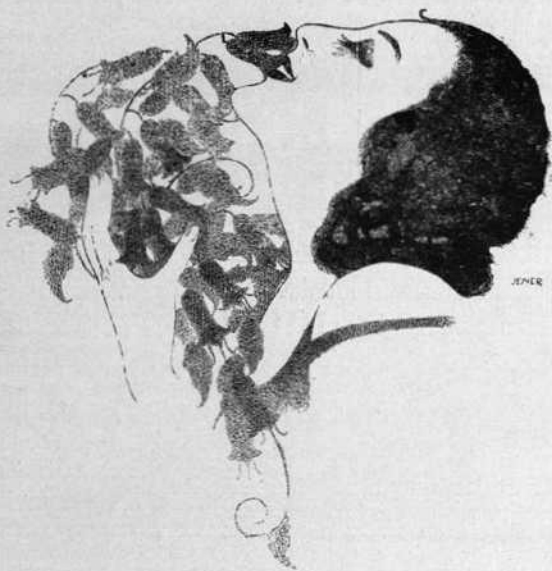
Rambla Catalunya, 90-Tel. 422 G.

BARCELONA

VELOCITAT

RESISTÈNCIA

SABO
Orgia
MYDUDCIA

Suavitza i perfuma el cutis
donant-li un aire de distinció
inconfusible

**Extracte, Lloció,
Pólvors, Crema.**

**RAMON SUNYER
JOIER**

CORTS CATALANES, 643, ENTRESOL
BARCELONA

SI VOSTÈ ES DECIDEIX A PROVAR EL NOU MODEL

S T U D E B A K E R

POT TENIR LA CONVICCIÓ QUE NO COMPRARÀ CAP ALTRA
MARCA. ESTEM DISPOSATS A DEMOSTRAR-LI ELS MÉRITS I SU-
PERIORITAT
D'AQUEST
NOU MODEL

REPRESENTACIÓ GENE-
RAL PER A ESPANYA:

**Stevenson Ro-
magosa i C.^a**

València, 295, Barcelona

SALÓ D'EXPOSICIONS:

I. PONS

Passeig de Gràcia, 54

CAIXA MUTUA

POPULAR

ECONOMAT DE BARCELONA

ESTABLIMENT MODEL EN TOTA CLASSE DE QUEVIURES
CARNISSERIA - PEIXETERIA - ULTRAMARINS
FRUITES - VERDURES I COMESTIBLES

RAMBLA DE CATALUNYA, 80 - TELÈFONS 1557 - 279 G.

GRANJA ROYAL I SALÓ DORE

PREDILECTES DEL BON PÚBLIC BARCELONÍ

PASTIS
SERIA,
LLET,

NATES
I CHAN-
TILLY

De 5 a 8, tarda: TES-TZINGANS. De 10 a 12, nit: GRANS CONCERTS pel renomnat quintet «Toldrà». De 12 a 2¹/₂ de 3 de la matinada: les sens rival SORTIDES DE TEATRE amenitzades per l'orquestrina «Royal»

DIES DE MODA: DIMARTS, DIJOUS I DISSABTES

Dr. DURAN · Metge oculista Consultes: tots els dies feiners de 11 a 1 i els diïnes, dimarts i dijous de 4 a 6 · Dins festes de 11 a 12 RONDA UNIVERSITAT, 31	Dra. Teresa Campanà i Cassi Ex-interna del Hospital de París · «Membre de la Société de Médecine et d'Hygiène Tropicale de Paris» Consultes de 11 a 12 i de 2 a 4 Diagonals, 632, 2. ^a	Institut Quirúrgic Dirigit pels Drs. Emili Moragas i Siste Pérez Girona, 24, 2. ^a
Dr. Francisco X. Cairó Consulta de 3 a 5 Ronda Sant Pere, 74, pral. 2. ^a Teléfono 265 S. P.	JOIES VILANOVA Unió, 6 Casa Roca PLÇA DEL PI, 3 (D'AVANT L'ESGLÉSIA) Quinsets, esbossos i foto mena d'vines de tall. N valles de totes marques · Taller d'esmol·r	
DR. JAUME SOLÉ Roger de Flor, 164		BELLESA Homsage · Depilació elèctrica · Embellides · Perfums · Tintures, etc. INSTITUT DE MASSATGE Rambla del Centre, 7 · (davant del Liceu)
MOBLE BUSQUETS DECORACIO PASSEIG DE GRÀCIA, 36 BÀRCELONA		
VIDUA DE W. GUARRO FÀBRICA DE PAPER DE TINA · Fundada en el segle XVIII Proveïdora del paper segellat de les Repúbliques Argentina, Xile, Perú i Uruguay. — Paper de fil de totes menes. — Paper de barba. — Paper ofici. — Paper per a edicions. — Paper tela. — Paper especial per a dibuix. — Cartrolines. — Cartrolines de colors. — Cartrolines de fil per a cartes. — Targes. — Carnets. — Sobres. — Estotxeria, etc., etc.		
GALERIES DALMAU EXPOSICIONS Objectes d'Art · Antiguitats PASSEIG DE GRÀCIA, 62	BETUOPTICAL-CUYÁS ARTICLES D'OPTICA ● ● ● PRAT DE LA RIBA, 78 BÀDALONA	
JOSEP SAULEDA FÀBRICA DE LONES, LONETES I TELES PER A ESPARDENYES SANT POL DE MAR (Barcelona)		
JOSEP FORS FÀBRICA DE GÈNERES DE PUNT CANET DE MAR (BARCELONA)		

EL LICEU

a la vostra llar mitjançant un
aparell de T. S. F.

ELS MILLORS ELS TROBAREU A LA CASA

J. Esteva Marata

PROVES A DOMICILI

: : Ronda Universitat, 7 : :

RENART

Art decoratiu

Pintura
i Escultura
Reproduccions
Marcs

Representació de la casa
Domenico Anderson,
de Roma

Gravats
i Fotografies
Imatges i Altars
Decoració
policroma

CARRER DIPUTACIO, 271
(entre Claris i Passeig de Gràcia)
BARCELONA

CAPDEVILA I GRAU

Fàbrica de Boles de Billar i Accesoris

Treballs de totes menes en ivori
Crucifixos, Esclaves i altres objectes d'escultura
Escacs, Dames, Dòminos, etc., etc.

Canuda, núm. 33

BARCELONA

LA INNOVACIÓ

La casa més important de Barcelona en
Elaneries, Sederies i Confeccions

Preu Fixe

Casa Central: Portaferrissa, 7 i 9

Sucursal n.º 1: Salmorón, 29 i 31

Sucursal n.º 2: Portal de l'Àngel, 10

FARMACIA INTERNACIONAL del Doctor J. M. Rossell

Rambla del Centre, 17. — Telèfon 1828 A. — Servei permanent. — Centre d'específics estrangers
PERFUMERIA HIGIÈNICA.—Gran stock de productes de perfumeria de les millors marques: Houbigant, Coty, Guerlain, D'Orsay, La
segue, Fossanin, Dacín, etc., rebuts directament de les cases productores.—Preus econòmics.

Gastrobiol Rossell, cura les enfeimats d'estómac i vies digestives.—Pectorales del Doctor Rossell, infalibles contra la tos.

FABRICACIO
GARANTIDA

MIRALLS
CAMALÓ

Exposició i venda:
LAURIA, 9

Bella Terra

Fot. H. Manuel

ELS DOLÇOS MATINS D'HIVERN

La tebior del sol de gener té, entre altres virtuts, la d'encomanar bells pensaments. Així és que, davant d'aquesta fotografia, d'un to tan elegant i d'una tan exquisida lluminositat, fa creure que l'amor porta el volant de l'automòbil.

LA MÉS FORTA

UNA ESCENA, per August Strindberg

SENYORA X, actriu, casada. — SENYORETA Y, actriu, soltera. — LINA CAMBRERA.

Recó d'un restaurant de senyores, dues tauletes de ferro colat, un sofà cobert de pel·liss vermell, i unes quantes cadidres.

La Senyora X entra, amb capell i abric d'hivern, i amb una bonica cistelleta japonesa al braç.

La Senyoreta Y té al seu davant una ampolla de cervesa mig buida; lleix una revista il·lustrada, i de tant en tant la canvia per una de nova.

Senyora X: Bé, com va, Amèlia! Aquí assegudeta, a la vetlla de Nadal soleta, soleta, com un concho pobrel.

La Senyoreta Y aixeca els ulls de la revista per un moment, saluda, i continua la seva lectura.

Senyora X: Tanmateix em sap greu de trobar-vos així, tota sola, tota sola en un restaurant, i precisament la vetlla de Nadal.

M'entristeix, igual que una vegada que vaig veure un casament, a París, en un restaurant: la núvia llegia una revista humorística i el nuvi jugava al billar amb els testimonis. Ecs! quan la cosa comença d'aquesta manera, vaig pensar, com acabarà? Imagineu, jugar al billar el dia que un hom es casal. Bé, vós direu que ella llegia una revista humorística; però el cas és diferent, amiga meva.

Una Cambrera porta una tassa de xocolata, la posa davant la Senyora X, i desapareix.

Senyora X: (En pren una mica; obra la cistelleta i mostra uns quants presents de Nadal) Mireu el que he comprat per als meus menuts. (Agafa una nina) ¿Què us en sembla d'això? Aquesta serà de Lisa. Fa rodar els ulls i saluda amb el cap, veieu? Bonica, veritat? I aquí hi ha una pistola de suro per a Carl. (Carrega la pistola i la dispara contra la Senyoreta Y).

Senyoreta Y s'estremeix, com a espantada.

Senyora X: No us he pas senyalat? Bé, no us ho temieu que us dispararia a vós, veritat? Francament, no em penso que poguessiu esperar-vos-ho de mi. Fossin vós qui disparés contra mi, bah, això no em sorprendria poc ni gaire. Una vegada vaig entrebancar-vos en el vostre camí d'actriu, i sé que mai heu pogut oblidar-ho, però jo no tenia altre remei. Encara us ho penso, ja ho sé, que jo vaig intrigar perquè us treguessin del Teatre Reial, i no

vaig fer tal acció, encara que ho heu pensat. Però tantseval que jo digui el que digui, naturalment: creieu que vaig ésser jo, fet i fet. (Treu un parell de sabatilles brodades) Bé, aquestes sabatilles son

pel meu maridet, amb tulipes, jo mateixa les he brodades. Uix, no puc sofrir les tulipes, i ell ne vol per tot arreu.

Senyoreta Y: Aixeca els ulls de la revista amb una expressió mesclada de sarcasme i curiositat.

Senyora X: (Posa una mà dins cada sabatilla) Ara veieu quins peus tant menuts que té En Franc, veieu? I l'haurieu de veure com hi camina, que elegant! Naturalment, mai no l'heu vist amb sabatilles.

Senyoreta Y fa una forta rialla.

Senyora X: Fixeu-vos-hi: ara veieu (Fa caminar les sabatilles a través de la taula).

Senyoreta Y torna a riure.

Senyora X: Després s'enfurisma, i dona un cop de peu d'aquesta manera:

«Maleïda cuinera, que no sap aprendre de fer-me calé» o bé: «Idiota, ara aqueixa noia no ha pensat a tornar a son lloc el llum del meu despatx». Després vé una corrent d'aire per terra, i se li refreden els peus: «Doncs, està gelant, aqueixes idiotes del diable no saben ni tenir la casa calenta».

(Frega la sola d'una sabatilla contra l'empeny de l'altra).

Senyoreta Y esclata en prolongada rialla.

Senyora X: I després vé a casa i ha de pescar qui-sap a on les sabatilles. Maria les ha tirades sota la taula escriptori. Bé, potser no escau de fer broma del marit. Ell per això, és d'allò més bo, un amor de maridet estimat, vet-ho aquí. A vós us en caldrà un, de maridet així; de què rieu? No podeu dir-m'ho? I, veieu, sé que m'és fidel. Sí, ho sé, perquè m'ho ha dit el mateix i no sé pas a que vé aquesta rialleta. Aquella dolenta de la Isabel va fer per manera de pendre-me! mentre jo estava sense contracta: poder imaginar una cosa més infame? (Pausa) Però li hauria arrencat els ulls, això li hauria fet si jo hagués estat a casa quan va fer-ne la provatura. (Pausa) Em va agradar que ell m'ho contés tot, així no vaig haver de saber-ne les primeres notícies per ningú més. (Pausa) I què us penso, la Isabel no era pas la única No sé que ho fa, però totes les ones sembla que s'hi tornin boges amb el meu marit. Potser perquè pensen que amb el càrrec que té pot influir una mica en les contractes. Potser vós mateixa ho heu provat,

i li heu posat parany, també? Sí, no m'en reflo gaire de vós, però sé que ell no se n'ha preocupat gaire de vós, i després, he pensat que més aviat teniu un retret contra d'ell. (Pausa. Es miren l'una a l'altra d'una manera tota empallegada).

Senyora X: Amèlia, passeu la vetlla amb nosaltres, volem? No-més perquè es vegi que no ens teniu mala voluntat, o, si més no, que no la teniu contra meu. No puc dir exactament per què però sembla tant i tant desagradable de tenir-vos a vós, a vós per enigma. Potser perquè aleshores vaig entrebancant-vos en el vostre camí (lent-se més lenta) o bé... no ho sé... no ho sé poc ni gaire, tan mateix... (Pausa) Senyoreta Y mira escorcolladora la Senyora X.

Senyora X: (Contra) Ara ésser tan estranya, la nostra manera de fer connexions; oh, n'estava tota espantada de vós la primera vegada que us vaig trobar; tan espantada que no gosava perdre-us de vista. Onseuilla que jo provés d'anar, sempre em trobava prop de vós. No vaig tenir ardimet d'ésser la vostra enemiga, així és que vaig fer-me amiga vostra. Però sempre hi havia alguna cosa de discordant a l'ambient quan ens veníeu a veure a casa nostra, perquè vela que no agradaveu al meu marit, i això em fastiguejava, com passa amb un vestit quan em cau bé. Vaig fer tots els possibles perquè ell, si més no, us fes posat d'amic, però no vaig poder-li encaminar... no vaig poder fins que vós vareu tenir contracte. Aleshores vosaltres dos us fèreu amics en tanta de manera que gairebé semblava que no haguessiu gosat mostrar els vostres reals sentiments abans, quan li hauria hagut risc... I més tard... deixeu-m'hi pensar, ara, no n'he pas estat gelosa, és estrany, veritat? I em recordo del bateig; vós éreu la padrina; i jo li vaig dir que us besés... i ell ho va fer, però tots dos fèreu cara de terriblement empallegats... És a dir, això no va acudir-se'm aleshores ni després, i fins i tot no hi havia pensat més fins ara! (S'alça impulsivament) Per què no dieu alguna cosa? No heu dit ni una sola paraula en tot aquest temps. No heu fet sinó deixar-me parlar. Us heu estat aquí asseguda mirant-me embadocada, i els vostres ulls han anat desfilant en mi tots aquests pensaments, que eren dins de mi com la seda en un capoll... pensaments... potser mals pensaments... qui sap. Per què vau venir a la contracta? Per què no heu tornat a visitar-nos mai més? Per què no voleu ésser amb nosaltres aquesta nit?

Senyoreta Y fa un moviment com si es proposés de parlar.

Senyora X: No, no cal que digueu ni una sola paraula. Ara tot ho veig d'allò més clar. Aquesta doncs, és la raó de tot. Sí, sí! Ara totes les coses es lliguen. Quina ignominia! No vui seure a la mateixa taula vostra. (Porta les seves coses a una altra taula) Vet aquí perquè cal que brodi les odioses tulipes a les seves sabatilles; perquè a vós us agraden. (Tira les sabatilles a terra) Per això hem de passar l'istiu a muntanya, perquè vós no podeu sofrir la flaire salabrosa de la mar; per això el meu fill ha hagut de dir-se Eskil, perquè era el nom de vostre pare; per això he de portar la vostra color predilecta i llegir els vostres llibres, i menjar els plats que trobeu més gustosos i beure els vostres beuraiges, aquesta xocolata, per exemple. Per això... Deu meul esglai de pensar-ho, esglaiat! Totes les coses m'han estat imposades per vós fins i tot les vostres passions. El vostre esperit s'ha ficat dins el meu com el cuc dins una poma, i ha menjat i ha menjat, i ha anat minant, minant fins que no n'ha quedat res sinó la pell de fora i una mica de polsina negra. Volia

escapar-me'n de vós, però no podia: sé que us tenia ran de mi com una serp d'ulls negres que em fascinava; jo sentia com les meves ales baten l'aire només que per enfonsar-me més avall. Jo era a l'aigua, amb els peus lligats un a l'altre, i quan més maldava amb els meus

braços, més a fons anava, avall, avall, fins que vaig caure al fons de tot on vós éreu a l'aiguat amb un cranc formidable per a aferrar-me amb les vostres urpes, i aquí soc! Quina ignominia! Com us odio, us odio, us odio! Però vós, vós us esteu aquí asseguda, callada i tranquil·la i indiferent, que la lluna sigui nova o plena, que sigui el Nadal o la canícula, que els homes siguin feliços o desgraciats, Sou capaç d'odi, i no sabeu com se fa per estimar. Com un gat davant un cau de ratolí, us esteu aquí asseguda! No podeu estirar la vostra presa cap enfora, i no podeu perseguir-la, però podeu estar després deparada. Aquí us esteu, asseguda en aquest recó; no sabeu que li han tret el motiu de «parany de ratolins»? I vós al mig! Aquí llegiu els diaris a veure si algú passa una mala tongada, o si estan a punt de donar-li el comiat del teatre. Aquí sorgeu les vostres víctimes i calcieu les vostres possibilitats i recapteu els vostres tributs. Pobre Amèlia! Sabeu, em feu llàstima tanmateix, perquè sé que sou desgraciada, desgraciada perquè heu estat ferida, i rancuniosa pel neguit que això us dona. Caldria que m'hi enfurismés, amb vós, però, vaja, no puc — soc tant petita, després de tot —, i pel que pertoca al meu marit, no m'encaparro gens ni mica. Què m'importa ara, tanmateix? Si vós o qualsevol altra m'ha ensenyat a prendre xocolata, què hi fa! (Pren una mica de xocolata; després, sentenciosament) Digueu que la xocolata és molt sana! I si de vós he après de vestir-me... millor!... Això m'ha donat un poder més gran sobre el meu marit, i vós hi heu perdut, mentre jo hi he guanyat. Sí; si he de jutjar per diferents indicis, em penso que ja l'heu perdut. És clar, vós us proposaveu que jo rompés amb ell, com vós heu fet, i com ara us reca d'haver fet, però, veieu, jo mai no la faré una cosa semblant. No se'n treu res de tenir l'ànima mesquina, sabeu. I per què hauria de pendre només que allò que cap altra vol? Potser, al capdell, ara sóc la més forta. Mai n'heu rebut cap cosa de mi; no heu fet sinó donar, i així m'ha succedit allò que va succeir al lladre: jo tinc les coses que

heu trobat que us mancaven quan us heu despertat. Com explicar de cap altra manera que, a les vostres mans, tot hi resultés sense valor ni servei? Mai n'heu pogut conservar l'amor d'un home, a desgrat de les vostres tulipes i les vostres passions, i jo he pogut; no heu tingut cap Eskil, baldament aquest fos el nom del vostre pare. I per què esteu silenciosa, sempre i a tot arreu silenciosa eternament? Jo tenia el costum de creure que era perquè éreu tan forta; i potser la senzillera veritat era que mai no teníeu res a dir, perquè éreu incapaç de pensar!

(S'alça i arreu la sabatilles).

Me'n vaig a casa, ara, i m'emporto les tulipes, les vostres tulipes. Vós no heu pogut aprendre res dels altres; no us heu pogut doblegar, i per això us heu trencat com un branquilló sec, i jo no. Gràcies, Amèlia, per totes les vostres instruccions. Us agraeixo que m'hagueu ensenyat a estimar el meu marit. Ara m'en vaig cap a casa... cap a ell! (Se'n va). Txió.

ELS VESTITS MES ELEGANTS QUE ES VEUEN

LUCIEN

« CHAMONIX »

Abric i vestit de llana llisa i llana escocesa, de colors marró i roig, amb el coll i punys de pell de pantera

Vestit de llana escocesa, amb coll i punys de cuir, pantalons, i la falldilla oberta per tal de permetre la llibertat de moviments

« CASSE-COU »

ACTUALMENT A SAINT MORITZ O A CHAMONIX

LELONG

Vestit d'esti de «kasha» natural, vorejat de blau, amb cinturó de cuir del color mateix i coll i punys de pell

Vestit de llana encorçat, a base dels colors blau i groc, cinturó igualment blau i amb el coll, en forma d'écharpe, de pell de «ragondin»

«TILBURG»

RETRATS A LLAPIS

Senyoreta Mabel Dicabla

Enric Pichot

Feli. Arribas

J. Munturiol

Senyoreta J. Camps i Roger

DE FÈLIX DE POMÉS

Santiago Rusiñol

Foto. Arévalo

Senyora Magnus Nordbeck

Senyoreta Mercè Coll

Ricard Dichot

L'ombra cau
com a un dens i
lenticissim vel da-
munt l'aigua ter-
bola del Canalazzo que llueix cap a l'ho-
ritzó arborat amb clapes tremoloses i

LA RENÚNCIA

separant-se, acolorint-se amb mutus reflexes i esfumant-se en el mirall silenciós i maleconós del canal.

La blanca i rossa Venècia, la verdaurada i encisera fada de la llacuna, sospira, insomniada, en la seva lleu túnica de randes, tota brodada, en la obscuritat al·lucinant de místics aturs i d'estels parpellejants... Amb dificultat hom entrelluca el Lido apartat, llarga taca surant, talment una gòndola anclada, enorme i fosca.

Venècia sospira per l'admirable i diàfan trepat del seus palaus antics: l'aura i les glicines es retorcen com espasmòdiques per les balustrades i capitells; i en la nit que devalla, fascinadora i negra, damunt del món enamorat, desprenen efluvis de fulles i flors que contenen a les estrelletes llunyanes llurs amors florals i sense parió.

Venècia, la lluminosa, la vanitosa, somnia en les antigues glòries, en els seus magnífics dominis, els seus ducs i el seu last... i plora amb llàgrimes de pétals i amb murmuris en les onades fosforescents, les dogareses que visqueren cobertes de porpra i d'or en les luxoses gòndoles, les capotes de les gòndoles de vellut fi decorat amb flors: les roses i lluminoses regines de Venècia, les d'ulls de foc i de posat llangorós que en les nits tèbils i suaus pujaven les amples escalinates per a conversar d'amor en els jardins curullis d'encantament.

Brilla, Venècia, i llanguix en l'ombra incerta de les velles cases patrícs, escrotonades pel temps, rosegades per l'aigua que en llepa els fonaments vetusts; pel cel s'escorren uns fums de glòria i bellesa, uns vapors de passió que s'exhala de la terra amadora, una boira d'ensomni que arriba a les estrelles tremoloses de desig i vides de voluptat.

Per sota de l'arc tenebrós, però ben definit en el perfil precís del *Ponte di Rialto* en el canal que serva algunes lluentors estelars, sembla amagar-se una gòndola esbelta... Al seu entorn res més que silenci.

Amb lleu clapeig l'aigua espeteja en la riba; i tota cosa sembla inerta per causa de la fadiga diürna, o pesadament endormiscada en la placida nit de primavera.

I vet ací que, cauteloses, circumspectes, unes passes destloren el carrer: hom diria el caminador d'un home calçant sabates de simolas. Un discret xiulet se fa sentir tot seguint la gòndola llisca calladament per l'aigua, i deixant darrera seua una breu estela esplendent, s'acosta a l'embarcador.

— Agneta! — mormola una veu —, ets ací?

— Si... — respon des de dins de la gòndola fosca una veu perlada i vacil·lant.
— De pressa, Giorgio! — reprèn la primera veu —, cap al Lido!

I la gòndola arrenca, silenciosa, vers la riba lleument destacada de la *Isola Florita*, per sota el cel turquí que ruixa la seva dolçor estelada sobre les aigües rinxolades.

Agneta cerca d'escutar en la cara severa del company quelcom que no aconseguix explicar-se i calla com ell, amb el front ple de pensaments.

Ell té els ulls fits en l'aigua que corre al delora de la gòndola ràpida, tot passant-se de tant en tant una mà pels ulls. A la fi, com si es deixessin, aixeca decididament el cap i amb llavis gairebé tremolosos, parlant poc a poc, diu:

— Agneta! T'he demanat que vinguessis amb mi i no n'has tingut temor... Te n'estic molt agraït.

— Per què, temor?... — li respon la veu sotmesa i dolça —. He vingut perquè... perquè tinc...

— Pietat... no és veritat? Acaba la frase: al capdavant ja m'ho espero...

— No, de cap manera, Daniel... no és pas per això.

— I doncs?...

La veu del galeu és punyenta d'amargor. Agneta calla; la seva blanca faç sota les onades del cabell encès tota s'enrogeix, i les llàgrimes ixen dels ulls que s'abaixen, vessant afluix i engúnia.

— I doncs? — reprèn Daniel amb una engruna de sarcasme —. Signes franca, Agneta. Jo no puc produir-te res més que pietat, perquè no soc capaç de llevar-me aquest pes del damunt... aquest pes que m'acaplara i em mata; i donaria tot el del món per alliberar-me'n, per a reconquistar la meua llibertat... la meua llibertat que anhelo amb l'ardor més arboral, per a oferir-te-la, Agneta, per a oferir-te-la, perquè només tu pots retenir-me, tu que ets regina i senyora meua...

Aquí Daniel s'atura; ha parlat amb febre, amb veu de passió profunda, apretant-se els polsos vibrants amb les mans.

Agneta calla, adolorida i enterrada, com una violeta marcida sobre la tija mística. Té clavada al cor una espina que a cada batec s'endinsa més; i el dolor immens la consum i li esgrogueix els llavis en un espasme inenarrable.

— Per què — repren aleshores la seva veu dolça i humil —, per què et tortures així?

Exasperat i bronzent, amb les mans crispades damunt dels genolls, Daniel replica:

— Perquè t'he estimat tant: he desitjat tan ardentment per a tu, Agneta, tota la meua llibertat, que em sembla no poder viure ja amb la meua cadena.

Un silenci tuit cau entre ell i ella. Com una nebulosa empena pel vent damunt llurs festes, ondulant com la mateixa incisió, alena un pensament que és per a ell una temptació violenta; per a ella el deshonori i el penediment.

Ara ja el Lido es dibuixa perfectament: la illa galeu apareix tota blanca de torres, de misteriosos terrats coberts d'arrelada

moixa, emboïllats d'ombra i de glicines florides a grapes i garlandes mòrbides i oloroses.

Tots dos callen capicats pel misteri de l'ànima humana; i, si al llur entorn somriu la bellesa de les coses, en canvi en el si de cadascú hi ha la cabòria que en malmet la gaubança.

Una estrelleta travessa ràpidament l'espai i després s'apaga... Silenci arreu; silenci plaçid i infinit.

...

— Fugim, fugim, Agneta!... Què et passa?... Tremoles?... Ah, ja veig que no m'estimes!...

— Oh, Daniel, Daniel! Suara em parlaves de lligams que volies trencar per oferir-me'ls perquè jo sola et lligui i et retengui aprop meu... Però, com podria fer-ho, jo? També en tinc jo de vincles sagrats, els quals no puc trencar perquè res no me'n dona dret. Entens?...

— Així, doncs, estimes el teu marit?...

— Sí, que l'estimo... l'estimo...

— I doncs per què, dona infernal que has vingut a destruir la meua existència, que em fas tornar vil, que m'encens l'ànima amb desigs insaciables... per què has vingut?, per què m'has conceït aquesta entrevista? Ah, Agneta, quant de mal m'has fet. Estimes, doncs, el teu marit?...

— Daniel... no comprens...

I, en veritat, ell no compren, no vol comprendre la suau violència que li té aquella ànima moridora; ànima de lítri i de violeta.

Ella no ama el seu marit i Daniel li ha fet batre el cor; Daniel, el seu cosí, que es troba perdudament enamorat d'ella. Però Agneta no vol traïr l'estima i l'afecte de l'espòs i li sacrifica son antic i sempre actiu amor, boi mentint, boi inclinant la testa, com una culpable davant del seu estimat.

— Per què, aleshores, m'has citat? — repren el galan amb violència exasperada.

Ella calla. Però, de cop i volta, en oir-li un mot salvatge, recull tot son coratge en la seva veu i diu:

— Perquè... em fas pena... perquè esperava convencer-te de la impossibilitat de...

— Bé, vaja; ja ho sabia... i te'n doncs les gràcies, cosineta...

I, amb un somriure punyent d'amargor, canvia de to i ordena al gondoler, que estava tal·larant a mitja veu:

— Tornem-nos-en, Giorgio.

I es reclin en absolut silenci, sense esguardar la blanca figura ducal que té al davant.

Sota el pont, la gòndola s'atura, com abans. Daniel s'eixiribex amb un estremiment, esguarda l'Agneta callada i torçada.

— Bona nit, cosina.

Ella respon apenes amb un lleu sanglot dolorós que li sacceja

el cos i l'ànima. I no li dirigeix l'esguard perquè sap que, si se'l mira, està perduda.

— Agneta! — clama encara l'infeliç, girant-se suplicant vers ella.

Però la dama sequeix muda: la boca que ell tant estima roman closa, clavada, impenetrable; i aquells ulls que li han rosegat el cor, estan alucats, morts per a ell.

Aleshores, bruscament, d'un bot, salta en terra. I fuig com foll, perdent-se pels llòbregos carrerons per on ressona son pas accelerat.

...

En la gòndola de retorn, lliscant silenciosa sobre les aigües tèrboles, Agneta es deixa caure en els coixins i plora amb llàgrimes lentes i quietes, que li reguen les galtes i les mans blanques com gessamins.

Son cor és trencat dintre el sen pit; però el seu front és pur com la nit serena i així pot oferir-lo al bes de l'espòs.

La gòndola llisca fina i el soroll de l'aigua adverteix que els remes parteixen la corrent.

En arribar, Agneta s'acondiciona: abaixa el vel sobre la faç lluminosa de candor i, sostinguda en les mans per Giorgio, salta en terra.

— Comandeta aliro, parona? — pregunta el minyó en son dialecte, llonjo i lliçós com la corrent de la llacuna.

— No, Giorgio; gràcies.

Agneta puja els graons de marbre que condueixen al seu palau ducal, tot florit de roses i de subtils calats de pedra.

— Acas jo, duquesa, rica i estimada, soc feliç? — es pregunta, tota entristida. En aquell moment s'avança somrient cap a ella una noble i manvyaga figura.

— He vist, Agneta, la teua gòndola de retorn i he sortit al teu encontre. Te trobes millor, ara? La nit era dolça i l'aire segurament t'haurà animat.

— Sí, sí, caríssim: me sento millor... moltes gràcies.

I en un impuls d'agraïment i d'afecte envers aquell home que li atorga tanta confiança i tant d'amor, ella se li penja al coll... La lluna fa brillar en els seus ulls dues llàgrimes bellugadisses.

— Flores? — li pregunta el marit, boi acariciant i atraient sobre el sen pit el precós caparró.

— Sí... però tan tendrement...

I resten així, fortament abraçats, boi contemplant l'estelada enrisadora d'oscil·lants flors immaterials que s'esten sobre Venècia llangorosa i malenconica, emmantellada de preciosos randeres marmòries.

ROMILDA MAYER

«CORÉE»

Original vestit de tarda, de satí blanc,
combinat amb satí de Xina negre i
ornat amb broderies de color
roig i d'or

Fot. Lipnitzki

BERNARD & Co.

Abric de «cha-
merlaine» ne-
gre, amb bro-
deries de roses
marcides

Fot. Henri Mausel

PAUL POIRET

CH. DRECOLL

Vestit de ful-
gurant blanc,
brodat amb
aplicacions
negres

PAUL POIRET

Fot. Lipitzki

«FERRONNIÈRE»

Abric de fulgurant negre amb broderies grises, forrat de pell blanca i amb pell de llebre grisa al coll i mànecues

CH. DRECOLL

Abric de fulgurant negre, aplicacions i pell també negra

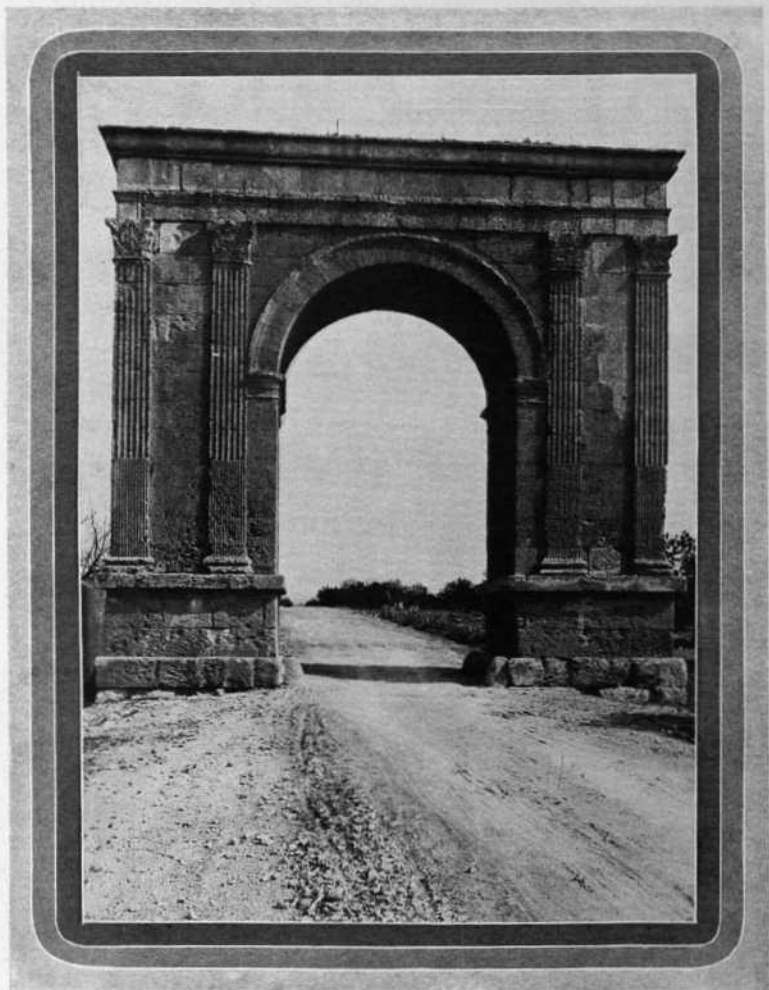
BERNARD & C.º

Vestit sastre de color beig, amb senells ornamentals de botons

Fot. Henri Manuel

MONUMENTS DE CATALUNYA

l'arc de Borà

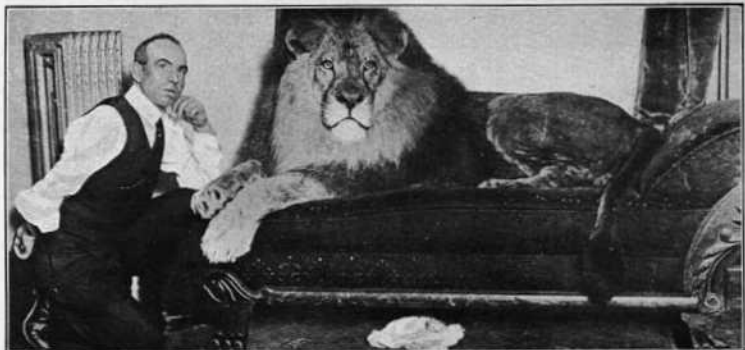
Clas
Arta
M a a

ALBUM DE LA GENTILISA

Citad
facilita
per
J. Mario

Senyoreta Montserrat Sedó

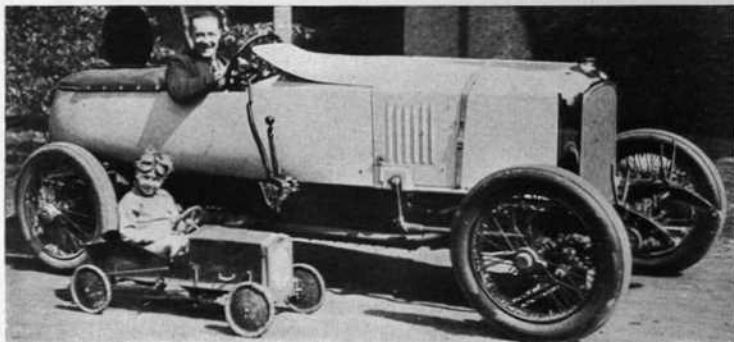
LA tradicional majestat, no exempta de ferresa, del rei de les selves es retinguda de manera cabal en aquesta fotografia. L'això que es tracta d'un lleó que, possiblement, ni record té de les extensions selvàtiques, de un lleó perfectament ciutadà o, al preferir, servir-vos de una denominació molt actual d'un rei destroinat. És el famós lleó «Parà» de la no menys famosa ciutat dels films ameri-

cans, la ciutat de Los Angeles, que ha col·laborat ja en trenta pel·lícules, havent fins i tot descompenyat en algunes el paper de protagonista. Qui hauria pogut preveure que un lleó acabaria per convertir-se en estrella del cinematògraf? Fins ara, les operetes i els vodevils no deixaven gaire ben parats als príncips i als monarques arruinats: tots quedaven com uns baliga-balagues, que acceptaven, amb més o menys dignitat, la protecció d'una senyora. El cinema, pel contrari, ve a senyalar-los un noble camí de recobriment. Observeu, finalment, la traça de «Parà» a posar davant d'un objectiu fotogràfic. Es veu que és personalge.

El feminisme, vulguin o vulguin els admiradors de Schopenhauer, va obrint-se camí en tanta de manera que, pel que es veu en aquesta fotografia, ja avança fins i tot a salts. Al pas que porta la cèlebre atleta del nostre gravat, Miss Birchenoug — que tant es distingeix a l'Olimpiada —, no cal dir que deixa la majoria d'homes endarrera. Sort que com ella no en corren gaires.

No ens sentim amb vocació de profetes. La vida moderna es produeix amb tanta veriginositat i amb tanta manca de lògica que el paper de vaticinador resulta molt exposat al fracàs. Així i tot, davant de la fotografia que emmarquen aquestes ratlles, un hom se sent temptat a pronosticar que l'infant assegut en el seu petit cotxe arribarà a ésser un as de l'automobilisme, a l'igual que el seu pare, que és el conegut corredor americà Major Cos. Es sabuda l'influència que la professió paterna exerceix damunt la vocació dels fills; no seria, doncs, cosa d'estranyar que el nostre hom averany arribés a complir-se. Es compleixi o no, aquest grup fa de bon veure, sobretot per l'aire del futur gran automobilista. El posat de simpatia i de valor,

tant d'acord amb el temps d'ara, el té. El que també podria succeir és que, en arribar a home, trobés que el auto ja és una eina massa pacífica i preferís el volant d'un aeroplà o d'algun altre fòtil més arriscat encara. Davant d'aquest dubte, ens cal mostrar-nos prudents a profeitzar: acordem «només» que aquest noi té vocació de pendre mal.

Foto: Sánchez Cental

GRAFICS DE

SINGULAR conjunt el que ofereix aquesta fotografia. En ella apareixen els components de l'orquestra Tibetana Monastery — de molta anomenada, segons ens permeten d'assegurar les referències que en tenim —, amb l'addiment natural dels seus instruments. Tanmateix es tracta d'uns instruments ben típics. A cop d'ull, un hom els pendria, de segur, per qual-sevol altra cosa d'una altra cultura.

Són bonics però no gaire manejables. Pel cas que arribessin a adoptar-se per aquí, cal ja de primer antuvi descomptar-los per anar a rebre diputats — si algun dia n'hi torna a haver — i per a assistir a les processons: toparien per les cantonades. Amb limitacions o sense, no trobarien pas estrany que prenguessin carta d'adopció entre nosaltres. Darrera de l'apoteosi de jazz-band que patim de fa ja uns quants anys, totes les extravagàncies, per fosques que tinguin la procedència, poden arribar a triomfar. En tenim una prova: aquests tibetans assoliren un èxit en una ciutat tant formal com Londres, al «New Scala».

L'ESTRANGER

Heus aquí un moment brillant, magnífic d'un partit de baseball efectuat a la capital d'Anglaterra entre el New-York Giants i l'Stamford Bridge. És realment un salt mereixedor d'ésser gràficament retintut. Les mans, vulgues no vulgues, se'n van a aplaudir-lo. Per aquests instants que de tant en tant ofereix l'esport, tots els pecats li poden ser perdonats.

Aquest aeroplà, presentat a Nova-York pel senyor Symone i tripulat per mister Flight i Miss Gladys Trevor, és, com qui no dir res, l'aeroplà més petit que avui com avui hi ha al món. En veritat, que sembla una joguina; però el posat de la parella fa creure que s'hi troba molt còmodament i que hi va molt satisfeta. Són promesos? Són simplement amics?... Tant-se-val. El cas és que, més que en un vol amenaçats de cent perills, fan pensar en un viatge de nuvis, en un viatge d'amor. Veieu, els poetes ja haurien d'haver-se sabut avençar al temps, confiant-nos viatges d'aquesta mena. Perquè, no en dubteu, de la mateixa manera que l'amor pren tan sovint l'automòbil, pendrà abusos de gaire els avions. Ja és fora aquell temps dels idíl·lis dalt de carretes tirades per bous en camins atrinxerats de roderes. L'amor s'ha modernitzat i disfruit corrent a noranta quilòmetres per hora. Reconequem encara que el volar li farà un gran bé, perquè l'allovarà a determinar, és a dir, l'idealitzarà, en situar-lo més a la vora dels elements que de millor manera han contribuït a conservar-li el prestigi i a proporcionar-li victòries de les estrelles i de la lluna.

Foto: Sánchez Catalá

La cosa més adorable de la terra són els infants. A ells—i a les joves que encara en conserven l'indecisió—van dedi-

Vestit de tricot fet a mà, amb dibuixos i colorit de fantasia (Model de la Grande Maison de Blanc)

Fot. Bonney

Abric de vellut de llana, amb ornament de fantasia, botó de fusta pintat i coll de pell de conill platinat gris (Model de la casa Fairylund)

Abric forrat de satí negre, amb brodats de color i coll i punys reforçats de pell de conill o nàtria (Model de la casa Fairylund)

Vestit de crepè de Xina blau, amb broderies de color roig. Vestit de neulat verd fosc i brodats d'un to negre. (Models Lannin)

Vestit de popelina de seda, el cor llarg brodat de plata, la faldilla amb petits volants brodats també de plata (Model Fairylund)

Vestit de popelina marina, la faldilla privada en plets rodons i el cos guarnit amb motius de broderia grega
(Model de la casa Fairyland)

Vestit de popelina de seda blan a en format de túnica, amb un ram brodat i guarnit amb gald de seda blanca
(Model Fairyland)

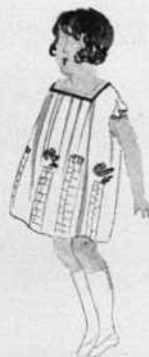
caes aquestes pàgines. Dedicació ben escaint en aquesta època de l'any, que és també un infant ple de gràcies i de prometes.

Abric, amb colí negre, abourrelats a les mànigues, guarnit de pelutx, del to de l'abric i amb un botó vermell
(M. Fairyland)

Vestit de pel de cabra, marró, galó d'un to més pujat i brodat de fantasia. El pantaló quasi no s'ha de veure
(Model Fairyland)

Vestit de crepé de Xina blanc, broderia de roses perlejades i cinta de dos tons
(Model Fairyland)

Fot. H. Maunel

QUADROS DE D. CARLES

LES EXPO

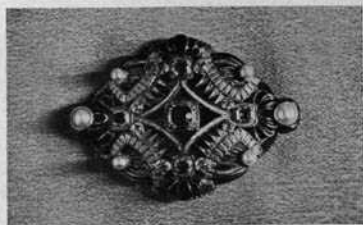
(Sala d'Ex. Camarins)

PAISATGE D'OLÍ

PORTA-PAU DE L'ABADIA DE MONTSERRAT
(revers)

(Galeria Dalmau)

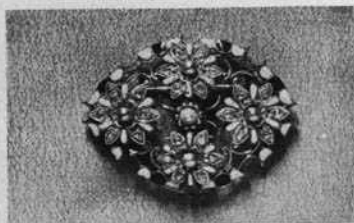
Fermall de platí, amb zemat i pedres fines

S I C I O N S

JOIES DE RAMON SUNYER

(Sala J.-El Camarero)

PAISATGE D'OLOT

(Galeria Dalmau)

Fermall de platí, amb esmal i pedres fines

PORTA-PAU DE L'ABADIA DE MONTSERRAT
(anterior)

ELS TRES TOMBS

Posats a dedicar unes pàgines a la típica festa de Sant Antoni, creiem que cap altre text millor podria omplir-les que les que reproduïm — populars, brillants, lleument sentimentals com la diada — de l'Enill Vilanova. Així, alhora, retem homenatge al nostre gran escriptor de costums. — N. de la R.

Després d'aquell desfogament de ira, aixugat lo mullader de la taula, desembarat dels testos de pisa trencada amb lo cop de puny, i més sossegat En Peret, seguí dient: — Ja ho veus, *querido*: jo volia servir-te bé perquè fesses una relació justa, acreditada i exacte dels Tres Tombs: amb aquell espetec de músiques que fins la terra que ens aguanta hi volta engrescada; amb lo seguiment del fadrinatge més lluit de l'ofici montats en los cavalls més poderosos de la ciutat, guarnits amb selles de vellut carmesí brodades d'or, estreps de plata i bocados perquè els animals llopesin valor i cosa de preu: lo dia de la festa; amb aquella esfilagarsada de cintes de gró, de mauré i tapissaria de casulla caigudes i barrejades entre els rulls de cues lliuents com motes de seda destrenada. Del bon mosso abanderado, minyó de prendes, escampador de plata i diner, i els dos companys que li fan costat, guapos també, sapats, engrescadors en l'art de la estimació i amb prou partit entre les minyones, cullidors, vestits com figures alrosos, ben posats amb robes bones i joies de valor llamejant espurnes fredes, enlluernadores, que aclareixen la llum del dia.

D'aquella bandera ampla, folgada de riquesa i luxe, graciosa amb los *menys*, i onejar que li fa fer lo vent, omplint de fresca garbellada en sedes al Sant Antoni de plata que hi ha al cim del pal, a la intemperie, guaitant al cel plé de blavors matissats amb escampalls de sol i en la terra aqueixa fantasia, aqueixa meravella de toies d'olor que engalanen als animals, i aqueixa joc de plomeros, de caiguda desmaiada, llampants de colors, que hi juguen tots los sentits de l'arc de Sant Martí entre les plomes més cares i escatusses dels ocells d'Amèrica i les més triades del carpó dels periquitos i cotorsques que havien dut per dissecar a l'establiment dels quatre cantons del Call. Aqueixa cerimònia dels cotxeros, dels cotxeros, entonats, rumbosos, gastadors de la plata, i de cinques que se'n pert la cria i la mena; lo poderu dels cavalls que pernejen frissosos, que es menjaran lo vent i li pendrien ventajia si els afuèssin les brides; tanta música animadora que omple el cel de gorg i vessa pels ulls amarat d'alegria; tanta fragància de violes, tanta colorina escampada, lo desprejo del cel, la hermosura de sol i aquell gèntiu content, animat, vestit de les festes; aqueixes cares morenes; aqueixos d'ulls negres, essència de garbons, cremadors com pedra infernal, i els rossos disfressats de damiselles a la moda que omplen i tapeixen carrers, places i rambles, tothom amb lo cap alçat; bones mosses i les que ho han sigut; serafins, catifes, currucaes del mostasso caragolat; tots amb la vista bellugadissa d'act i de allé contemplant la galanor, i el dexto, i el poder dels cotxeros en lo dia benèit i sagrat de la festa del nostre Sant.

— Sant Antoni m'ha salvat en molts encontres i perills; per això l'estimo i li agraeixo lo que ha fet per un servidor.

L'any que'm va tocar ésser abanderado m'hi vaig gastar un poder de moneda. S'ha de fer públic: jo era promés amb la Coloma galana i ell en persona. Sant Antoni Abat, me va arreglar lo casament. Des d'aquell dia ençà que li guardo unes tendències i un respecte i li porto tanta abició com al pare i la mare, que, si ells m'escolen i em poden sentir, més de quatre cops los hi encomano que si pel cel se topen alguna vegada amb ell que no s'estiguen pas de besar-li la mà, de fer li el rendibé, i de donar-li expressions i fineses de part meua. Potser no hi ha cap vespre, que abans de dormir, no'ls fassi l'encàrrec.

M'hi vaig gastar molt diner per la festa dels Tres Tombs; la paga va ser de persona real; compto que en va quedar content de mi. Afegiré, que si no és per la família que hi va posar impediments i escarpols i males cares amb una inflor de bigotis i un desviar la vista que ens enraonaven i no ens veiem, lo porquet que l'acompanya per tot arreu volia que'l fessin de plata macissa. Varen començar a dir que no era propi engalanar amb aqueixa fantasia a un tucino.

«Però, voto al món, — responia jo. — Què us pensem que és una bestiola qualsevol? Tènia d'entendre que no es por de matança; és l'amic d'un Sant i el seu company més ferm i exacte. És un porc de seu llorelló no se'l menjarà ningú ni amb mongetes ni sense».

Nada, no hi va valer res; va quedar-se com sempre, vestit de negre com un hermano de l'hospital.

«Al menys, fem-lo pintar de blanc o de color de rosa que serà més curiós».

Que no, no hi va voler saber res les dones. Que era mancar-li al respecte, que fóra una moxianga, que estava establert així i així havia de quedar sense disfressa ni baldeio de barnissos i pintures. Jo que me'n salto al Regomir a aquell torner. «Quant valdria un garrinet de marfil?» «No en fabrico jo, me va dir, guaitant-me fit a fit per veure si me'n burlava. Que si no m'arriba a dir que no més feia boles de billar, no los hi haguera valgut la butlla de Moio, que haguera sigut porc de marfil mai haguessen picat de peus fins a esquarterar los fonaments de la terra».

Però on vaig pendre la revenja va ser amb la corona. *Vintuit* unces de plata de carregament se li van aburrir entre cap i clatell; ja suà el dia de la festa amb aquell embalsum; ventura que és de fusta o sinó ja aniria acotat. No en fa poca de romana aquell adorno i els estrellats!

La Capella vaig voler que fos nova amb pilastres pintades de marbre i un pa d'or allí on correspongués, amb escalinata com la Seu de Barcelona. No hi ha cap altar nou a Sant Just que fassi tanta planta. Jo me'n ric; semblen capelletes d'istiu tan trepades i orotoses. Hi ha Sant que sembla que li hagen posat per penitència; encofnat, que, si tomba el cap, s'hi ha de fer un trenc i si estan los brassos, se'ls blueja, de cops i esgarrinxades. A la de

Rodolins dedicats a la diada de Sant Antoni

Formen part d'aquies estelles per la casa Joan Llorens sota la denominació de «Funcions de Barcelona». (De la secció d'imatgeria popular del Museu de la Ciutatella)

casa, pot dir que ell i la parella s'hi estan com a la torre: a cada gràd m'hi caben mitja dotzena de candeleros; vès si hi viuen espaiosos i si en tenen de territori per estendre'ls ulls. Tothom se m'hi encanta: tan lluent tan proporcionada, amb aquell Sant tan curro i el porquet tan curiós! Si de vegades, quan demano alguna cosa a son amo, m'afegiu que'l garrinet me diu que si i abaixa el cap amb aquells dos forats al morro que sembla que dugui ulleres fosques.

Escolta lo que em va passar quan era jove. M'estava de messer a casa la Coloma, ben vist de tothom, apreciat dels amos i de la parròquia. La bèstia a qui jo decantava la vista ja no podia ensenyar a la descoberta la magresa i els ressaltos del costellam, que als quinze dies d'haver-me'n encarregat la treia de la quadra tan revinguada i engriscada, que ni ella mateixa, cridant-la pel seu nom, se coneixia. (Què és això de posar-se la corbata o pentinar-se davant del vidre de la portella del cotxe! En ma vida havia tingut altre mirall per compondre'm o posar-me el barret decantat que la lluentor i el brill del pel dels animals que jo'm cuidava. I no et pensis que el xavó d'una polsera semblés una pesa de sin i el de l'altra una mitja cuerna; m'eixien rodons i exactes com fets a vol de comàs. Vull dir que tenia *asteyo* i que me els hi mirava els profits com si fos comameva. Què volies que fés si en aquella casa hi havia el bé de Déu que era l'altíssim per la meua salut i font de mes alegries! En ma vida li havia fet cap de mostra ció manifestada. Passava per la botiga. «Bon dia», deia ella. «Bon dia tingu, Colometa», contestava jo; res més. Però aqueixos ulls, que se'm tornaven multiplicadors, reservadament, amb prudència, ja no s'apartaven de la seva persona, quan no li podia mirar la cara, el ranyo de la mirrada de fit sobre els seus peus; que es tambava d'esquena! no hi valia res, feia donar tort a la direcció dels ulls, a tall de ganzo, i la veia tan bé i tan clara com si l'hagués tinguda de front. I me satisfia reposar la vista, fos al indret que volgués d'aquella perfecció de dona. Si tenia més salero ella posada d'espalltes que més de quatre, amb fama de guapes, en tota la fatxada de la casa!

Molts diuen que s'amagren quan estan enamorats: jo m'hi engriscava contemplant-la. M'entrava un lleibeg de satisfacció quan la sentia aprop meu que no'm cabia al cor i la escampava per tota la casa possant de bon humor a tothom i bestreient alegries a dojo que, tots, grans i xics, les bescabien per rialles.

«Ea un gat, aquest Peret», deia la mestressa.

La Colometa no tornava resposta, però reia com els demés. Si ho hagués sapigut que tot aquell malgast d'alegria, tot aquell content i plament escampat i repartit entre tots m'eixia del cor només que per ella!... Per la Coloma es feia la festa i per tenir-la satisfeta a ella sola feia tanta disbauxa, que n'arreglaven als altres que no m'interessaven per a res encara que estessen tristes.

Però, amig, un dia, de sobte se'm va estroncar la felicitat. La Coloma estava a punt de prometre'm amb un minyó, que no ho volgués sapiguer la moneda que tenia son pare. (Saps que tu i jo

a casa nostra, a les gerres hi tenim olives? doncs ell hi tenia xinxons i durillos d'argent.

— Tenia un desaper que no sabia on donar-la. Me'n vaig dret a la quadra i allí, posat lo cap sobre'l coll de la Perla, l'euga més ben estampada que ha vist lo sol d'Espanya, espurnejant-me'ls ulls, li deia, baixet com s'm confesseu: «Perleta, hermosa, be ho saps que En Peret t'estima, que't cuida i t'apeta i t'obsequia i et fa brillar la teva riquesa, que cap més cotxero ha pogut enganxar un altre animal que faci el teu goig i la teva magestat. ¿Que diries si En Peret t'aborris i no fes cas de tu i portés la discòrdia a la quadra, fent comprar a l'amo un'altra euga, que fos tan xula com tu, o que s'ho presumís? ¿Que faries tu, reina de casa, perleta de sota mar, polida, salada, garbosa, si En Peret te desprecia i te tu estimat, En Perico, que t'ha conduït i t'ha pujat de petita i te n'ha fet l'adorno de la ciutat, la joia brilladora i l'enveja dels senyors i dels nobles que voldrien lluir-te i que els fecis lluir los carrautes i les persones? ¿No és veritat, dolcesa meua, t'emmalaltiries i perdries lo garbo i la presència i poc t'estimaria encisar los ulls dels altres no alegrant ja los del Peret? ¿Que condol per tots los dies de la teua vida? ¿Ves En Peret com plora! Es que li ha aborrit una altra femella; no, no ets tu, Perla fidel; és una estrella de llum que m'ha encogat la vista i la claretat, és un trosset de cel, de trànzit en la terra, que m'ha deixat a les fosques i a les tenebres per un altre home per un altre! que potser no trobarà goig ni delícia de contemplar sa hermosura, ni la claror ni l'enlluernament que a mi em recreava els ulls, m'acalaria el cor i omplia de sol i de calentor la sang i la vida meua! En Peret és l'aborrit, un altre home és l'estimat; Perla, perleta meua, primer i escultura de la naturalesa (què he fet de mal en lo món, que trobi un clàstic tan espantós!»

I em vaig desfogar d'aquels terme i semblants paralans amb aquell animal sentit, que potser tenia més cor que cap persona.

Cada líbrima que em quera haguera pogut emmetinar una deu d'aigua: tan amargant i penades m'eixien dels ulls.

Surto de la quadra i de frente m'encaro amb Sant Antoni. I em va escoltar. (Si' va escoltar a En Perico? Vaja, nèt, ja ho avenco: vaig tenir més empenyo jo posat en mànegs de camisa, amb l'esponja, la luda a la mà, en trajo de quadra, que el gran Papai d'aquell jove amb les gerres de xinxons i durillos d'argent.

— Aquest pretendent venia d'una família a qui els diners los hi feien nosa per viure bé. S'havien allauit tota la vida, a còpia de fer estalvis, trobant més recreo a enlluernar la vista comptant rengeres de doblers i viurant-les, que no servint lo ventrell amb viandes substancioses i ben cuinades.

Lo senyor *Arro*, pare del minyó que volia casar-se amb la Coloma, no s'amagava de dir que havia fet la fortuna menjant per esmorzar una ceba rebatuda contra la paret o esberlada a cops de

La festa de Sant Antoni o dels Tres Toms

D'una sèrie litogràfica representativa de costums populars barcelonins, editada a mitjans del segle passat. (Propietat del Museu de la Ciutadella)

puny, perquè s'esbravés la coïssor, i per dinar escudella d'essència de clarianes amb rancions i força fum, que la escalfor adoba la substància. Per això ja se'ls veia a sobre que havien passat lo floret de la joventut fent badalls i creutes, encamant-se a Sant Prim, advocat dels desmarits afectats de magrícia. Ventura que es donava dos tombs al corbati ben estrets, o sinó algun dia s'haguera escorregat coll avall de la camisa.

Més lo cop de la fortuna l'havia fet posant dogals a raó de vintidors per daro cada setmana, i per això volia ennobrir la nissaga casant lo seu hereu amb la filla d'una bona gent.

Amb aquests informes coneguts em dirigeixo al Sant, me trec la gorra i li demano audiència; em senyo primament i li abec a tret de petó tota la fel que m'emmetina el cor.

«Sant Antoni gloriós...» li dic; — ja veieu l'estat dèbil i crític en que es troba aquest cristià que teniu al davant vostre: que no menja, ni es sustenta, ni reposa, ni dorm de nit; està flac, atrassat i perdut de malaltia que no és curadora en mans de metge ni saluador. Tinc lo cor oprimit i ferida de tres caïres, senyor Sant.

Una dona,

perdoneu la

boca que s'erra:

un serafi de

Deu, polida

amb lo garbo i

totes les gràcies

escam pades,

que ella ha

recollides i

posades damunt

de la seva persona.

Es àngel per

presència,

per hermosura

i per benefici

celestial. Es per

mi, per mi

monés, clàssic

i esperit

temptador

que m'ha portat

ara mala

la trugança i

desdita sense

reparar.

Abans era la

pau, lo ben

estar i l'aleixar

que m'endolcia

finis l'alreque

respirava per

viure. Es

massa guapa;

i els meus

ulls no abasten

per mirar-la, ni

poden engolir

tanta hermosura.

Quin afany,

cada cop que

la contemplo,

trobar-li una

altra ventatge

que no me n'havia

adonat jo darrer

cop que l'havia

vista! i quin

moda de fer-me

errar los comptes

i no sapiguer

quantes són

les seves boniques!

Esteneu la vista

per los jardins

del cel; gauditeu un

per un, un

aquels serafins

voladors amb

cares perfectes

de miniatura,

i lo més escullit,

lo més resplendor

de guapeia,

aquell s'assembla

a la retina, com

dues gotes d'aigua,

a la morena

Fot. Colomà

Els Tres Tombs populars d'aquest any

Un dels «abanderados» d'aquest any. Es de notar l'espirit de convivència dels cotxers barcelonins demostrat pel fet de portar els músics en automòbil.

ulls no abasten per mirar-la, ni poden engolir tanta hermosura. Quin afany, cada cop que la contemplo, trobar-li una altra ventatge que no me n'havia adonat jo darrer cop que l'havia vista! i quin moda de fer-me errar los comptes i no sapiguer quantes són les seves boniques! Esteneu la vista per los jardins del cel; gauditeu un per un, un aquels serafins voladors amb cares perfectes de miniatura, i lo més escullit, lo més resplendor de guapeia, aquell s'assembla a la retina, com dues gotes d'aigua, a la morena que'm te malures i apitjorant m'assisteix, que vingui recia i deus com la Colometa que jo estimo.

Ara ja m'ha exíit lo seu nom de la boca; quina dolçor m'hi ha deixat de primavera i de maduixes! Ja sabeu qui es la delinqüentia. Vós que aguanteu caigudes perilloses, desgràcies i mals punts, a Vós m'encanto i em descanso, Sant Antoni estimat: o em caso per obra vostra amb la Coloma, o quedo amb aquesta engineta perillosa, cridada la mort que aguanteu m'assisteix, que vingui recia i deus queda l'encàrcer i la responsabilitat; jo m'en rento les mans.

«Fèu-me el miracle, que miracle ha de ser quan a Vós me dirigeixi i us canso!»

Fèu-lo, Vós que sou bon home, Sant de mèrit, gloriós, afavorit i acreditat en cel i terres descobertes i mars salades! Fèu-lo, Sant maco, cara bufona, diamant solitari, que em portaré un home si ho conseguí i no us penedireu de mi, que se us farà la capelleta nova, amb poms de flocs tendres i flairoses tot temps de l'any, una llintia encesa nit i dia, i una corona de plata estargida en petit, exacta i pariona del mateix sol que ens il·lumina.

I sinó... ja no foreu Sant, si no em fessiu lo que us demano!

I amb la satisfacció i coratge del qui ha fet una demanda ben feta, me'l torno a mirar i, engrescat al veure'l tan curro, li tiro dos petons, un per ell i l'altre pel porquet.

«La vaig ensopegar! ¡aquella francesilla és la que va fer més que el meu discurs!»

«Filló, — semblava que em digués amb la vista: si no t'ho conseqüeto jo, no t'encaria amb cap més potestat, que no em treurés res. Vés, que t'estimo; treballa, lletia i deixa-ho córrer. Lo memorial serà escrit del meu puny i lletia i vindrà despatxat tal i com pida el recurrent.»

«Amen» — vaig contestar, eixugant-me una delícia de llàgrimes que ja no tenien amargor; ¡quasi dolçaven!

— Enllestit per aqueix cantó, amb los alardes que havia rebut del Sant; només me pertocava aclarir-me amb la Coloma i sapiguer si em volia a mi a palo seco, o al fill del senyor Navas amb sa flaqueza de persona i el gran dineral que els consumia la salut.

Era un dil·lus a la tarda; no hi havia cap viatge a fer, i jo, cercant la perduda amb dissimulo, me n'entro a l'edifici, buido'l safreig, lo netejo i agafó la corda de la bomba per omplir-la de cap i de nou. Ja m'ho pensava que encara no sentiria el soroll de l'aigua abocant-se, tindriem novetats.

«Què fas, Pericó? — me preguntà la Co i jo m'hi vaig, treient lo cap per la finestra — per què mudes l'aigua, si som dil·lus?»

«Què haig de fer, la he vista t'èrbola»

«Per què, si no es ne-

cessita.» — «No ho vulguis sapiguer: yvols escoltar-me, Colomà?»

«I ara, quin posat fas, que tens, què no et trobes bé, Pericó?»

«Que m'haig de trobar; si tinc una pesantor aquí, en lo pit, un basqueig escampat, pel cos, que en bloc estic bé, amb unes ardències estranyes i unes suors gelades com neu que m'amaren lo front i em cremen per dins. Ja fa dies que porto la malaltia declarada.»

«Fés-te donar una vista, què deu ésser?»

«Ja me l'has donat: ara mateix, i em trobo millor.»

Aquí les galtes se li van tornar com una rosa. Va comprendre l'entrecor i, fill meu, aquella cara no desmentia la raça. Amb la sofocació era més hermosa i més entenedrida que mai.

La bomba ja no grinyolava; la corda brandava desmaiada perdent la força; l'aigua queia del dipòsit a rajolins, fent una remor frescal; tots dos callàrem escoltant aquella simfonia com de tristesa i de consol.

«Doncs, Peret, què deus tenir?», va dir-me a l'últim, no sapiguent on girar los ulls avergonyits cada cop que els obría, topan los meus que li batien la mirada sense sosseg.

«Lo que t'ic és que porto una càrrega molt feixuga i voldria trobar qui m'ajudés a suportar-la. Estimo massa i no la puic resistir tot sol. Si una persona se'n compadís, nos partirem la estimació com a bons germans i les peres i les ventafegs foren igualades entre l'un i l'altre. Penses que és poc trista, Coloma, una afició desamparada? Un hom, tot sol, conduir sempre el mateix pensament, unes vegades soroll, altres alegre, sense distreure's per res, a tota hora clavat al magi així de nit com de dies; a l'últim aplaca la naturalesa i un ha de cridar auxili per no emma-

laltir-se. Si pogués dir: ara que jo penso amb ella, també pensa amb mi, això fóra un alivi per tanta pesantor i un hom aixecaria els ulls enlaire tan refet, tan aconhortat, pensant: aqueix és lo descanç que jo cercava; d'un gros feix n'havem fet dos manadets».

Tampoc me va tornar contesta i així nos quedarem bona estona; jo entretingut en donar cops a la corda que anava ençà i enllà com lo pèndol d'un rellotge, que per mi em semblava el de la mort, senyalant les òlimes revetlles del meu esperit.

Tal vegada has donat poca força de màquina i no la entremises; apreta, Perico, vaig dir-me; desvapora la sang, maniobra amb los ulls, que és aquí d'on surt la fortalesa de l'amor, i amb ells li cal arrencar de frente, declara l'incendi i rendeix-la per ardència, o sínt, així se't veïreda, la minyona es desanima i et dona el Deu l'tampari.

«Potser vaig errat, Colometa; veig que no'm mires tingueria i em peneix de d'haver-te divulgat aqueix secret, que és la meua riquesa, la meua fal·lera i el meu company a tota hora de sol a sol i moltes que en sento cantar a la nit. Jo deixava passar dies, setmanes i me-

nos pensant: (que vols més) la veus i la sents sempre; de vegades et mana alguna cosa i tu la serveixes amb aquell

agradó, amb aquella diligència que si me haguessis dit: Pere, voldria beure al-
gua dolça del mar, jo m'haguera encarat amb les onades que van i venen afanyoses des-

fent-se en botellots embolcats i els hi haguera dit: Treix-me, bones minyones, d'entre els revolts e-

cumosos del vostre fatig me mica de aixarop per la meua esti-

mada, que n'està desitjosa, i no li proven les amargantors, i voldria regular-se amb

aigua del mar que no fos salabrosa; feu-ho per mi, que l'estimo! vosaltres que sempre canteu rancans; apladeu-vos d'un home que pateix les tristíes de l'amor; i si per mi no us enteria, feu-ho per

ai! i sabreu si és delícia i cosa rica humilejar los seus llavis: vos semblarà que besau les relíquies confitades!

I amb aquestes il·lusions, i amb aqueixos reparos que m'adobaven l'afició, jo vivia aconsolet: (com podia creure que se m'entroncaria aqueix regaló tan honest, que vindria a robar-me'l un altre pretendent carregat de moneda... i res més! No vull que em

passi pels llavis lo seu nom, que em rebaltaria el punt d'honor que tinc en la meua persona.

Què haig de fer, Colometa? que el tinc de malmetre d'una brivada i para-li les ales del cor per lladre de la meua felicitat, per mal home i per mercader roï que vol comprar a còpia de dobles de quatre el cel que jo'm tinc guanyat amb afany, i sospirs, i pences amagades?

Perquè vull que ho sàpigas d'una vegada: te porto estimació noble i senyora, i te la divulgo amb paraules si no l'havies endevinada amb fineses esporuguides i envidades de tras cantó, perquè temia agravarte manifestant-les a la descoberta. Duen que a les reines se'ls parla amb los ulls baixos. Encara es poc; jo, per mi, a tu que ets la reina meua, t'haguera parlat sempre amb un genoll en terra i la gorra a la mà; perquè era massa alt lo teu tronó i li pertocava allargar la distància encara al qui te gosar i empresa per estimar-te i llemar-te mirades amoroses.

S'hi desprecies, fèste compte que ja s'hi post lo sol pera mi; los meus ulls no hauran goig de les alegries de la claror i em

semblarà negra nit quan per tothom sia gran dia. ¡Coloma, Colometa feréstega, dexa't amansir que porto bones intencions i una voluntat que ningú més te la portarà tan segura. (No veus que en tu comencen en en tu acabaràn, si no'm correspones, totes les grandeses del meu amor, i cap altra dona, o aïna de boniquesa, no veura el blanc dels meus ulls, ni recollirà cap mirada meua, ni sospir del meu cor, ni dolceses de la meua boca).

Tu i ningú més seràs la sobirana d'aqueixes devocions i de totes les galanures que m'isquen del cor, de totes les albanances que se m'acodin al pensament i que em surtin dels llavis, en riques ponderacions, en extrems de finura i humiliosa urbanitat. Per tu, me ditses rialleres; per tu, la pau del meu cor que vessarà encens olors per amorosir amb obsequis de gran luxe; per tu el goig de viure i fer-te viure en dolc; benestar, cuidant-me per mi sol dels fatigs i asprors que dona'l món i desbrossant el camí de punxes malignes i destorbs fatigosos. M'has sentit, Coloma blanca?

Vermella com una rosella, de tant en tant ajava els ulls i els

cloïa de solte com avergonyida d'haver-me mirat.

«Perquè jo tinc — li vaig dir (finalment — una prenda teua que és la que m'ha emmetzinat. No en-rejois més, que no't vull sofocar.

(Te'n recordes de la festa de Sant Antoni, ara farà un any? Tu vas ballar amb mi; si en tenies de miradors, si en gastava de

vaixut, jo! Després vam anar al cafè; tu no volles pendre res. A l'últim te vaig fer portar melindros, bescuts i moscatell;

quan te n'havies beguda mitja copeta i tenies los

llavis encara al cristall, jo tot d'una et vaig dir: Perdona, Colometa, que hi ha una brossa aquí dins. Tu la vas apartar de la boca; tots dos nos la varem mirar i no vèiem la brossa. ¡Jist clar, si no hi era! D'amagat teu me vaig beure el moscatell posant los llavis al mateix punt que tu els havies posat, i en aquella copa ningú

més hi ha begut. La guardo com una relíquia teua que vas afavorir i adornar, toent-te només la boca; la guardo, perquè si et perdo i et cases amb un altre home; quan lo meu darrer dia sia aribat, quan me mori i els coneixements me flaguïn i vegi entre boires obrires les portes del cel, demanar-te cordial que me el serveixin en la teua copa; les forces me revindran, pronunciaré el teu nom i el meu esperit volarà pera agenollar-se davant Deu i demanar-li que et dexi venir al cel quan sia la teua hora darrera, si per cas Deu tingues repugnàcia a deixar-hi entrar per càstic de lo que m'hasràs fet patir en lo món.

Fot. Colomà

La benedicta aristocràtica d'aquest any

Grup de dames i senyors en l'acsió de la benedicta al R. Polo Jockey Club. Pel que es veu, la festa, en lloc de decaure, s'estén a les altes classes socials

llavis encara al cristall, jo tot d'una et vaig dir: Perdona, Colometa, que hi ha una brossa aquí dins. Tu la vas apartar de la boca; tots dos nos la varem mirar i no vèiem la brossa. ¡Jist clar, si no hi era! D'amagat teu me vaig beure el moscatell posant los llavis al mateix punt que tu els havies posat, i en aquella copa ningú més hi ha begut. La guardo com una relíquia teua que vas afavorir i adornar, toent-te només la boca; la guardo, perquè si et perdo i et cases amb un altre home; quan lo meu darrer dia sia aribat, quan me mori i els coneixements me flaguïn i vegi entre boires obrires les portes del cel, demanar-te cordial que me el serveixin en la teua copa; les forces me revindran, pronunciaré el teu nom i el meu esperit volarà pera agenollar-se davant Deu i demanar-li que et dexi venir al cel quan sia la teua hora darrera, si per cas Deu tingues repugnàcia a deixar-hi entrar per càstic de lo que m'hasràs fet patir en lo món.

...

—Al cap de dues hores d'haver tingut aqueixa entrevista, ja estava començant la fortuna. Entrava de majoral a les diligències combinades de València.

...

—I està clar que m'vaig casar amb la Coloma. Son pare em va dir: «La noia té cinc mil lliures de dot.» Jo li vaig respondre, perquè em sentís sa mare: «En Peret ja les hi condona per la meua banda. Quan vostès alicuïn els ulls, disposin que se li entregue. (No veu que la sogra tindrà raó i es pensarà que soc pobre de debò)

EMILI VILANOVA

«POUFON»

Capell de tarda, de pana negra, amb cinta també negra i amb una ploma de fantasia

Fot. Lipnitski

COM UN ANUNCI DE LA PRIMAVERA, HAN COMENÇAT DE PORTAR-SE CAPELLS DE PALLA. ES PORTEN A TOTES HORES A LA CÔTE D'AZUR I, EN

LE MONNIER

«BARANI»

Capell de tarda, de palla guarnit amb «picot» i agulla de plata amb forma de flor

PAUL POIRET

JANE BLANCHOT

«REFLET D'ARGENT»

Capell de «latex» d'argent, recobert de palla glaçada negra i amb el nus de palla forrada igualment de «latex» d'argent

Fot. H. Manon

PAUL POIRET

JANE BLANCHOT

«SYMPHONIE BLONDE»

Capell de palla negra,
amb blausos de craspé
georgette al volt de la
copa en tons descendents
del negre al ros d'or

Fot. Lipaitzki

«MANDARIN»

Capell de tarda, senzill i original,
de pany negre amb ornaments de
pany blanc

Fot. H. Manoni

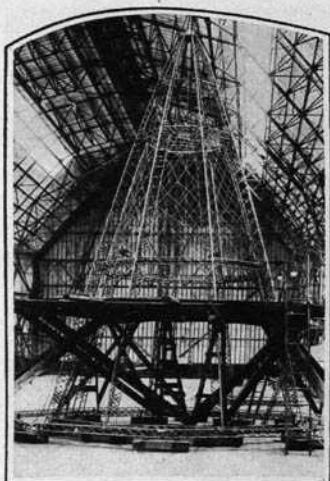
PAISOS SENSIBLES AL
FRED, COM EL NOSTRE.
DURANT LA NIT, AQUESTS
CAPELLS JA ASSENYALEN
LES TENDENCIES DE LA
PRÒXIMA TEMPORADA

LE MONNIER

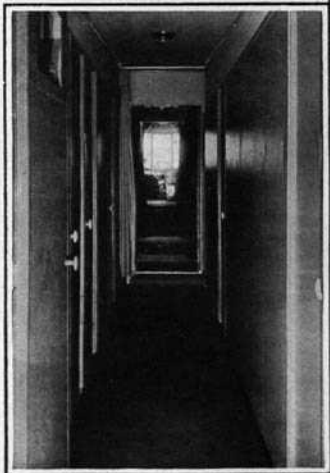
«ALEXANDRESKO»

Capell de nit, de
«latze» palla ne-
gra i or, guarnit
de tul negre vo-
rejat també d'or

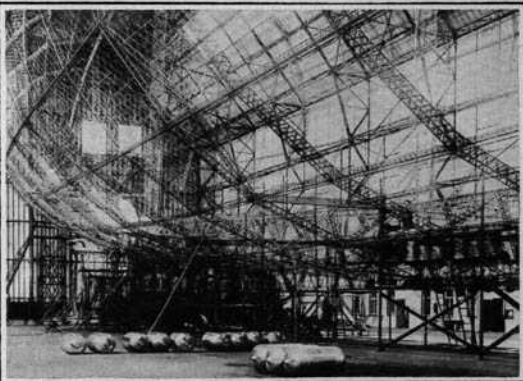
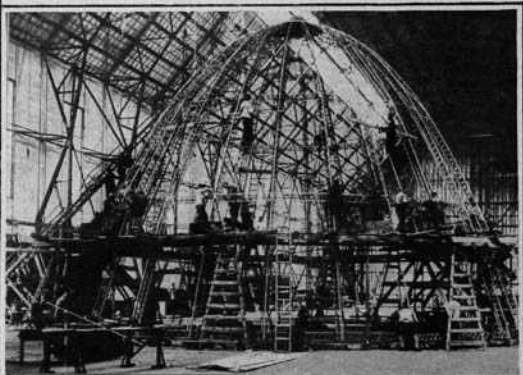

Tres diversos aspectes de l'enorme i complicat esquelet del zeppelin. A baix, un dels corredors de les cambres per als viatgers

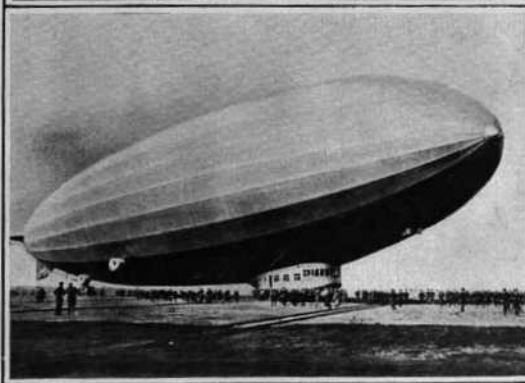
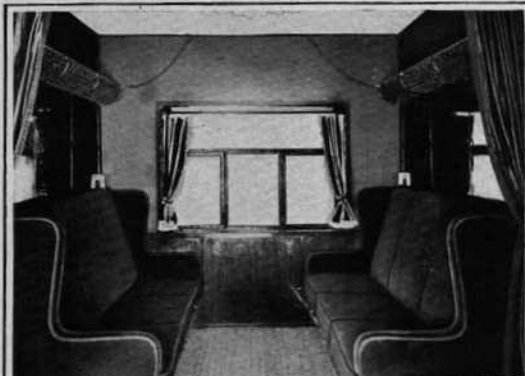
“60 HORES EN Travesia de l'Atlàntic

La premsa de tot arreu parlà extensament, no fa gaire, del grandios zeppelin que Alemanya lliurà als Estats Units i del viatge que amb tal motiu realitzà l'anomenat «gegant dels aires». En veritat, un i altre constitueixen un esdeveniment que calia subratllar. Però calia una cosa més i era, per dir-ho en forma breu, universalitzar i alhora perpetuar l'esdeveniment. Ambdues finalitats s'han aconseguit de manera admirable, gràcies a l'estat de perfecció a què ha arribat el cinematògraf. En efecte, un dels millors operadors de la «Neumann Film», de Berlín, seguí els diversos interessants aspectes de la construcció del famós vaixell aeri i amb ell realitzà la travessia de l'Atlàntic,

ZEPPELIN"

Raid Berlin-Nova York

confeccionant-ne tres pel·lícules que constitueixen un testimoni eloqüentíssim dels prodigis de la ciència i de la indústria modernes. Aquestes pel·lícules són, d'altra banda, tres produccions que han de plaure fins als més exagerats contraris del cinematògraf: ténen un caràcter essencialment instructiu, tant pel que fa a la construcció del zeppelin mateix, com pel que respecta a les vistes preses durant el raid Berlin-Nova York. Així, el públic s'afanya a veure-les aquests dies. Tractant-se d'un film de tanta qualitat, es compren que sigui la casa M. de Miguel la que l'hagi portat a Catalunya. Per alguna raó, és una casa que pot ostentar la denominació d'"aristocràcia del film".

El zeppelin, acabat del tot. A l'esquerra, un dels luxosos departaments per als viatgers. A baix, el zeppelin davant d'un gratacel

ARISTOCRACIA

*Al punt de mitja nit, un lladre vell
entrà dins el castell
tot sol i vern d'un príncep decaigut
de Roma: per robar hi era vingut,
però no va trobar sícò un retrat
d'un alt avantpassat,
tot vestit de vellut.*

*I o bé que fos per una pò insegura
o bé pel tremolor de la candela,
li semblà d'albirar que la figura
volia destacar-se de la tela.*

*I al mateix temps, senti
la veu de l'espantall que li va dir:*

*— Què fa de nou l'aristocràcia, digues?
Conta'm la veritat.*

*Encara té els diners que abans tenia?
Conserva aquell esclat?*

*— Ah, és ben trist, excel·lència, —
respongué el lladre, amb una reverència —.*

*Els homes van molt prims, i les senyores
la raça van creuant que és un plaer.*

*Una comtessa és la muller d'un músic,
una marquessa, d'un brigadier.*

*Però el príncep romà
que us és nevot, en canvi,
diuen que amb una filla es casarà
d'un rei del peix salat americà,
que li paga sos deutes de nissaga...*

*per a poder plantà
un gran escut amb una gran corona
damunt cada arengada i bacallà.*

— Quin deshonor! — l'avantpassat impreca —.

Me li diran el príncep del salat.

*Després que Déu ho sap el que he robat
per fer-li un nom il·lustre! Com em reca!*

TBILUSSA

(J. Carner, trad.)

L'ART I LA MODA A PARIS

GABY MORLAY

Fot. Mme. Albert Guillot

Una de les artistes franceses més en voga als teatres parisiens, coberta amb vestit de musolina de arda rosa, plecs plans, volant en forma i bucles també de arda rosa. S'hi endueix la signatura de Jean Patou

« L'HERSAU DE FEU »

Vestit de nit, de glassa brodada de perles blanques, amb un ocell brodat de perles de tela colorada i sencer de pell de conard blanc

« BRIS D'AMOUR »

Vestit de nit de georgette malva rosada, brodat amb flors de tons en diversos del rosa al malva

Lucien Lelong

Lanvin

A l'esquerra: Vestit de «lurex» verd amb ornaments de perles fines

Al centre: Vestit de «lurex» negre, ornamental amb llunetes i perles fines

A la dreta: Vestit de satí blanc i negre, amb banda perlejada asimètrica en negre i blanc

Foto: Rahma

MOMENTS D'INTIMITAT

*Vestit de tarda, de
cropsi beig amb pri-
mat a la falçilla i
ornat amb broderia del
matex to*

Jean Patou

PER L'ES-
PORT. EL
QUE ES VEU
ACTUALMENT
A CANNES

*A la dreta: Vestit de kasha beig, amb la
falçilla a plec ben ample*

*Al centre: Vestit de kasha, falçilla a plec
i bufanda d'igual rebu i ornament*

*A l'esquerra: Vestit de cropsi blanc, fal-
çilla prisa i jaqueta de kasha
beig i brodat roig*

A UNA VELLA COQUETA

ÉS de mig segle s'ha necessitat per apartar-vos definitivament de l'escenari de vostre art sublim. Des de que allà, en vostra primera joventut, que és com parlar dels temps en què els animals parlaven, vos concediren, *nemine discrepante*, la bolla de doctora en la difícil ciència del coqueteig, fins avui que, arreconada per inútil, vos és impossible seguir, encara que fos de lluny, la marxa del gran mon, jquants i quant diferents salons s'han obert i tancat en la ciutat en el seguit pujar i baixar de la inconstant fortuna! Com de cosa històrica, he sentit parlar d'aquella casa, on, per primera volta, vos presentàreu en societat, amb tots els atractius d'una joventut esplèndida i la ben pocs dies vaig sentir parlar en el saló, avui de moda, de vostres darrerres exhibicions, més com a monument arqueològic de bellesa fòssil, que com a dama distingida. Jo vos considero en aquell recó aristocràtic, aïllada materialment dels altres per els estucs que immobilitzen vostre rostre i en esperit per un munt espaventable d'anys, com una fita ciclòpea que marca la divisòria entre les dues dates històriques, i vos contemplo plorar interiorment vostra equivocació sense valor per confesar-la.

Vareu néixer coqueta — que és com néixer gèperuda — però, així com aquest defecte físic que fereix la vista és combatut amb cotilles de ferro inflexible fins dominar-lo, si pot ser, aquell vici que tan funestes conseqüències devia portar-vos, fou estimat com una gràcia més de les moltes que exornaven vostra ànima privilegiada. No parlaveu encara i, a l'enaltir vostra indumentària la gent que vos admirava, ja demostraven en l'alegria de vostra mirada vostra satisfacció infinita. Tot just donat els primers passos i quan, encara amb dificultat, vos dexaveu entendre pels vostres en aquella mitja llengua graciosa, eren de veure aquell joc maliciós de vostres ulls quan del seu blau cel es parlava i aquell moviment estudiat quan de la vostra seguretat en el caminar es discutia. Més endavant, es tot el que deieu, tot el que vestíeu, tot el que se vos ocorria, que es celebrava per tothom i això molt abans que vostra voluntat desplaqués les ales amb entera llibertat. Què té de particular que als setze anys fossiu la coqueta més perfecta de ciutat? Si lluny de dominar des de bon principi aquella deformitat de vostre esperit van favorir tots els exercicis propis per a son millor desenrotllament, que té de particular que,

constituïda ja en vos aquesta segona naturalesa, fos després impossible el reduir-la? I, en efecte, vos ereu en aquella edat la coqueta tipus, procurant atreure per tots els medis l'atenció, cridar la vista i encendre els desigs de tots els homes, los quina fos sa edat i condició.

Tot això té els seus inconvenients, no sols per les conseqüències de la lluita a seguir, sinó pels treballs que representen els procediments a assajar. Vos mateixa heu de recordar encara lo bé que va jugar amb vos «El desdén con el desdén», aquell formós capítol d'artilleria i la secreta desesperació que féu sagnar vostre cor al veure-us burlada, quan ja vos consideràveu triomfadora. I, des d'aquell cas, cèlebre en la lleugera història de la

dona societat barcelonina, vos volgueren venir en els altres la herocitat del guerrier.

Passada la primera joventut, quan la flor de la bellesa es transforma imperceptiblement en fruit madur, quan la pràctica del món mata les ingenuïtats de la infantesa, quan el coneixement més perfecte dels homes aïna els procediments de conquesta i l'estratègia del fliri, quan l'experiència pròpia serveix de guia per al camí a seguir per a enderrocar les més altes torres de l'egoisme masculí, vos vareu considerar omnipotent. I així fou en efecte. Atrèts

per la llum de vostra mirada, per la cadència de vostres moviments, per la llibertat de vostra conversa, no toren sols les insegures papellones, tot just desclòses de la presó dels estudis i pensionats, els qui volaven esma-perduts al voltant de vostra brillantor, sinó els bruts borinots afadigats ja de revolcar-se en totes les brutícies de la carn. Ereu com el centre fixe de tot un sistema sideral, des dels planetes que amb més desvergonyiment se vos acostaven, fins els més insignificants satèl·lits que humilment bevien la vostra llum com una alimoina de valor inapreciable. Però va venir un dia o una nit, per al cas es el mateix, en què un professional de l'amor, dels de la segona reserva, va voler guanyar una aposta de casino en perjudici de vostra reputació i fou allavors quan, després d'una formidable insistència, vos va proposar una baixesa. Resistíeu, més per orgull que per virtut, però, més que mai atreta pel desvergonyiment del temptador, donàreu lloc a les murmurations i fins a les calúmies per vostres complacències vers ell i a que altres amb els mateixos mèrits s'hi atrevissin. Fou allavors quan començàren a sentir por de vos les joves i a odiar-vos els pocs que de bona fe se vos havien acostat per estimar-vos i quan les mares prudents aïllaren les seves filles de vostra companyia, a mida que anava aixamplant-se el cercle dels homes que jamai vos abandonaven, constituint-se en

vostra cort d'honor. Massa talent heu tingut per no mesurar el que aquells odís i aquelles assiduitats representaven, però, encastellada més que mai en vostra coqueteria, augmentàreu l'escàndol de vostres converses que tohom «sotto voce» repetia i comentava.

Arribà un moment — moment terrible per a tota coqueta — en què no foren prou tots els atractius d'una joventut ja a la posta, ni els alegres picarols d'una conversa frívola, ni el viu comentari a la crònica escandalosa del vostre món, per mantenir l'imperi de vostre poder que començava a amenaçar ruïna i allavors amollàreu més i més les robes a vostres carns per millor lluir l'esplendor de vostra figura, exageràreu vostre escot, pronunciàreu la cadència de vostres moviments i donàreu major malícia a la caiguda de vostres ulls — aquells ulls que, perduda la divina transparència dels anys innocents, es revoltaven inquietament apressonats per les agulles d'or de vostres pestanyes esperonats per dissenys mai satisfets —. I encara no era suficient

tot això: per fi van venir a ésser explotades totes les combinacions químiques amb què els alquimistes de perfumeria estrangera canviaren la tonalitat de vostra cabellera i es circumdaren vostres ulls d'una taca blavosa — es matisaren de rosa vostres galtes i es coloraren vostres llavis de carmi. I amb aquesta transmutació se vos admeté en el cercle de casades i vidues alegres i, tallades les amarres que fins allavors vos tenien lligada a la madama, vos declaràreu radicalment independent, amb aquella llibertat privilegi absolut de les qui, deixant enrera el jardí de la joventut, penetren inconscientment en el desert d'una vida sense objecte ni plenitud. A canvi d'aquests pobres aventatges, perdereu vostre nom per a passar a ésser la *fulana*, perdereu el respecte de vostres primers adoradors, perdereu el dret a la conversa seriosa i, el que és pitjor, perdereu fins la compassió amb què fins allavors vos havien acompanyat vostres bones amigues d'ahir. No volguereu, amb tot, descendir de vostre soli ni amagar en una prudent retirada vostre fracàs i comensàreu a no compendre els xistós que vostres exageracions fomentaven, i a pendre per or de llei tot el que davant vostre amb la major mala fe feien lluir els desvagats. El ridícul — aquest fantasma negre tan temut — començava a estendre sobre vós ses ales negres d'ocellot de nit, tacant amb son alé tot el que vós pertencíeu en forma tal que, justa o injustament, era prou que una paraula

sortís de vostres llavis o un trajo de vostre vestuari o una iniciativa de vostra imaginació perquè tothom la saludés amb un somriure de mofa, quan no amb una insultant riallada general.

Encara haviu de devallar un graó més en l'escalafó de vostra vanitat ferida quan, inútils els estucs i els massatges per amagar les arrugues del rostre i les falxes i malles per per a contenir les exuberàncies de vostres carns i la seguida tortura de vostra fantasia per a trobar la nova frase que revelés vostra imaginació ja esmortuida, vos abandonàreu a la solitud... a la solitud dels invàlids del gran món. I podrà la coqueta de tota la vida avenir-se a aquesta paorosa situació? Ben palesament demostràreu que no, voltant-vos de cinics per a mossegar amb vostres dents postisses l'honra de vostres amigues d'altres temps.

Es ara que vos han retirat més que vostra voluntat les xacres de vostra edat desconeguda i és el reuma i la bronquitis que vos tenen presoner a darrera els vidres de vostre tribuna, fantàsticament habitada com una mona d'orga, quan encara, amb vostra vella serventa, comenteu vostres triomfs d'altres temps i critiqueu tot el que pel carrer passa a tret de vostra vista cansada i vostra enveja. Sola en el món, tal volta en algun moment de reflexió, recordeu aquelles que, per camí oposat al vostre, arribaren a la plenitud de la vida i, al comparar sa dignitat de mare amb vostra xorca inulitat, allà en el més íntim de vos-

tra conciliàcia, reconegueu vostra fatal equivocació. Però a vostres anys es fa impossible una rectificació: esteu damnada a solitud. Vindran vostres nevodes, a la oloreta de vostra herència, a fer-vos cada tarda la comèdia de una estimació mai sentida i al marxar es repartiran vostres vestidures, aixecant un inventari del que cada una guanyarà amb vostra mort de tan temps desitjada. Vostre serventa més antiga, tresorera de vostres secrets, enfonçarà fins el colze sa mà pecadora en vostra caixa per a avençar-se al repartiment general, valent-se dels medis que vostra mateixa confiança i vostra impossibilitat física li proporcionin i el dia que moriu — Déu fassi ben arrepençuda — ni una sola llàgrima endolirà vostra memòria... Que això es molt trist, més que trist, tràgicament cruel?... I de quí la culpa, senyora?

EL BARÓ D'ESPONELLA

L'IL·LUSTRACIÓ

D'ALEXANDRE COLL

ELS LLIBRES

PASSAT el temps que calgui, ens adonarem dels resultats que ha de produir la febre de publicacions, de llibres i fulles i quaderns periòdics, que arbori aquesta època. És una febre que podríem dir-ne de miracle, perquè no consum el cos de les nostres lletres i de la nostra cultura, sinó que el vigoritza i l'acosta a la plenitud. Definim-la altrament i qualifiquem-la de tasca, entre altres raons, pensant en la col·lecció d'«Els nostres clàssics», que per dret propi ocupa el lloc d'honor de les publicacions d'ara. Diverses vegades ens havia estat promesa... Han calgut aquests temps de reconcentrament per arribar a ésser duta a terme. Per a major eficàcia, els volums que van apareixent són anotats i glossats amb tota autoritat i consciència, i tipogràficament presentats d'excel·lent manera. És una col·lecció que cap català no pot deixar de tenir, i en el prestatge més vistós de la seva llibreria, com a testimoni autèntic d'alt llinatge.

En López-Picó és un poeta que no coneix la mala anyada. La seva inspiració, en arribar el desembre, no falla, d'encí de fa una quinzena d'anys, a donar la collita a que ens té acostumats. Ningú amb tant de dret com ell pot dir que la seva obra és presidida per la santa continuïtat. La collita d'aquest any porta un nom breu i expressiu: «Elegia», i respon a les característiques essencials de l'autor d'«El retorn», que és manté, amb noble ure, tal com és. Així, l'aparició d'aquest llibre ha tornat a plantejar entre els crítics la discussió sobre la profunditat i l'obscuritat en poesia i, determinantment, en la poesia llopeciana.

Retrat dibuixat

Fent-se eco del parer més extes, En Rovira i Virgili ha pogut dir que En López-Picó és el més profund dels nostres poetes. Això significa que el seu darrer llibre ve, sinó a augmentar, a consolidar la seva categoria, a mantenir inconfusible la seva personalitat. Heus aquí, per demostrar-ho, un parell d'estrofes d'«Elegia»: «Ara diré la mida de la vida, — que ja la mort s'ha desitiat a part, — cerqueu de l'espectacle la sentida — de les dolors, que en són el seny i l'art, — Mireu passar, sense cridà el miracle, — sense l'angoixa que perdésau re, — Deixeu passar. Després de l'inefable — prengueu el goig que us hagi estat merced.»

per Rafael Benet

PARLÀREM a darreries de la temporada passada de l'èxit assolert per aquesta comèdia, que fou «l'obra» de la temporada d'hivern a Barcelona i de la temporada d'estiu a les altres ciutats i viles principals de Catalunya. Ara, en ocasió d'haver estat editada, plau-nos de fer constar que «La dona neta» resisteix perfectament la prova màxima fixada a una obra de teatre: la de la lectura. És, doncs, una comèdia bona, bonica, cabal.

AMS aquestes «Facècies», En Roig i Llor ingressa a les rengleres, que tan lentament augmenten, dels prosadors catalans. Alguns crítics — aficionats de mena a l'emparentament — han assenyalat com a reconducció de la manera de fer d'En Roig l'estil d'En Bertrana. Es feina, tractant-se d'un autor jove, que resulta fàcil de fer. Nosaltres preferim, amb En Carles Rahola, senyalar les seves dots de dibuixant i d'observador. Benvingut!

L'any primer de **Bella-terra**

L'aparició d'aquesta revista fou acollida amb un doble comentari. Deien els que la fullejaven: — Està molt bé, però una publicació així no podrà sostenir-se a Catalunya. — (Comentari gentil, per la part que ens tocava, que hem agraït sempre). I fins aquí, que, si no té la ciència d'un diòscor, s'alanya a extrafer-ne sovint el posat, surti a dir la segona part del comentari en lletres de motllo, indignant-se — i això que defensa idees universalistes — que es volgués redimir Catalunya del pessebrisme, dotant-la d'una revista europea.

Ni el noble pessimisme dels uns, ni el pessimisme llòbregament prelat de l'altre han tingut, ara com ara, confirmació. La capçalera d'aquesta pàgina i encara més el contingut «in crescendo» de cada un dels números apareguts en són testimonis irrefutables. El temps, pel contrari, ha confirmat el nostre optimisme.

En el ram de les publicacions, com en tants d'altres, l'esperit de poquetada venia fent un gran mal entre nosaltres. Era qüestió, simplement, que els destinats a ocupar aquest camp sapiguessin fer cas omís d'aquell esperit, que uns segles d'ofegament ens han sobreposat, deixant-se guanyar de bell nou per un dalit de grandesa. Amb un any el miracle s'ha complert: mireu quina florida de revistes en llengua catalana!

Obra de tots. Tornant-nos a referir estrictament a la nostra, ens plau de reconèixer que la pròspera consolidació a què ha arribat «Bella-terra» és obra de tots. De nosaltres, però, també, dels amics i dels subscritors que n'han fet un motiu d'orgull patriòtic, dels escriptors selectes i, en general, dels diaris que generosament n'han parlat, dels anunciants que, tot donant proves d'intel·ligència, és a dir, beneficiant-ne els seus negocis, l'han vingut protegit. A tots, el nostre agraïment.

Sia'ns, no obstant, permès de significar-lo de més especial manera a les Dames catalanes, que tanta devoció han demostrat des d'un principi per aquesta revista. La premsa de casa nostra, essencialment política, ha tingut tot temps poc menys que oblidades

les dones. A esmenar aquest oblid s'ha encaminat preferentment la nostra tasca i molt ens plau de fer constar que hem trobat una correspondència que ens afalaga tant com ens obliga. Celebrem aquest fet — situant-nos en un punt de vista estrictament objectiu — amb l'agut i elegant Josep Me Junoy.

Els nostres projectes. No volem prometre res, no volem anunciar res. De programes acostuma haver-n'hi de dues classes: programes que s'annuncien i programes que es porten a la pràctica. El nostre preferim que sigui de la darrera mena. Potser, a mida que l'anem complint, en parlarem; potser continuarem estimant-nos més publicar números extraordinaris com el de Nadal, — no igualat mai, ni de bon troc, a Catalunya — sense dir-ne res per endavant. Diguem, només, perquè no es pugui trobar excusis el nostre silenci, que «Bella-terra» aspira a seguir essent llingua, no ja per la primera revista gràfica de Catalunya — que això representa un esforç mínim —, sinó per una revista digna de figurar entre les dels països de més alta anomenada.

Tapes per la revista. A precs de nombrosos subscriptors, hem encarregat la confecció d'unes adòries i elegants tapes per guardar el primer volum de «Bella-terra». Els encàrrecs que s'ns facin hauran de regir-se per les següents condicions:

Tapes soles ... 4 ptes. Tapes i relligar ... 6 ptes.

Els anuncis, tant pel caràcter artístic que generalment tenen, com per constituir una de les característiques més assenyalades de les revistes modernes, figuraran en el volum. Dat cas que algun subscriptor preferís prescindir-ne, li caldrà atendre's a un preu especial per raó d'haver-se-li de fer tapes expressos.

El primer número. El primer número de «Bella-terra» quedà ràpidament esgotat. Això ha estat causa que no haguem pogut complaure a tants de subscriptors nous que, per aquest motiu, no posseïen la col·lecció completa. Oferim adquirir a bon preu tots els exemplars del primer número que s'ens presentin.

En celebració de complir-se el primer any de la naixença de «Bella-terra», els que en portem a terme la confecció — en els aspectes de redacció, de fotografia, de gravat i d'impremta — ens aplegàrem en època de camarades al restaurant de «La font del gat». El fotògraf Sánchez-Català n'ha fet perdurar el bon record amb aquesta fotografia.

L'extensió que té actualment entre nosaltres el culte a l'esport queda ben reflectida en aquesta pàgina. El prestigi esportiu català, si no ha conse-

*La curva
ciclista
«Premi
Peugeot»*

Foto. Calomé

guit encara un lloc de davantera, ofereix ja una varietat i una intensitat evidentment remarcables. Es d'esperar que d'una cosa en vindrà una altra.

*Pujant
la costa
de la Ra-
bassada*

En Nin, del Gimnàstic de Tarragona, llençant la «jabalina» que va batre el rècord

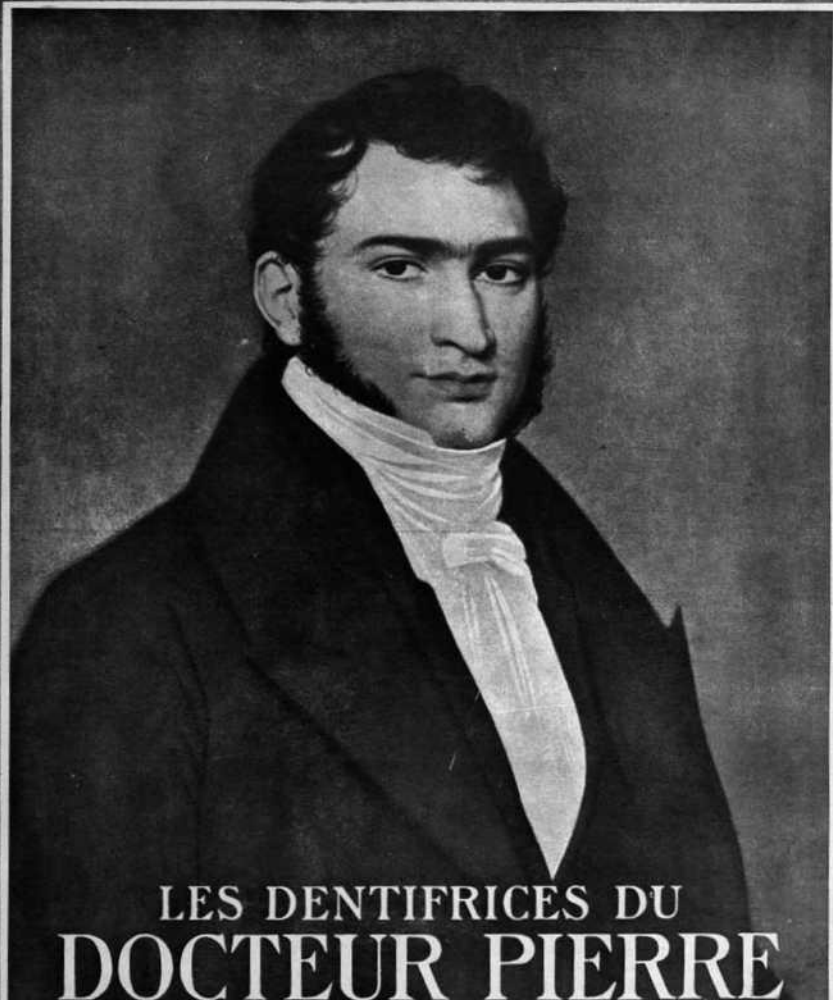
Noces d'argent del F. C. B.

El corredor italià Speroni, guanyador de la III challenge Pere Prat, passant pel parc

La clàssica prova «Copa de Nadal» que organitza el Club de

*Natació Barcelo-
na. Moment de
tirar-se a l'aí-
gua els nedadors*

LES DENTIFRICES DU
DOCTEUR PIERRE

ELIXIR, PASTA I SABÓ

DRAEGER

LA CUBANA Girona & Carbonell

La casa de Barcelona més ben assortida en cintes.
Altres Novetats per a Senyora

RONDA DE SANT PERE, núm. 4

ESTEVE RIERA Confiter i Pastisser

Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9 i 11.
TELÈFON A 2760.
CARRER DE MALLORCA 507 i 509?
TELÈFON C. 2.

BARCELONA

CAMISERS

C. SANTA ANNA, 39 (Punta de l'Angel)

ARTICLES PER A PRESENT-

Les més riques fantasies en Mocadors de seda,
Corbates, Tirants i Bufandes / Botons, Bas-
tons i Carteres / Bates, Batins i Trajos de
saló / Darrers models en Bosses, Moneders,
Bruses, Mocadors i Echarps per a senyora

Gèneres de superior qualitat i a bons preus

JA SENT ELS CONCERTS QUE
CADA DIA ES FAN
PER RADIOTELEFONIA?

CADA DIA

són més els que se n'aprofiten per a fer
més agradable i atractiva l'estada a la llar.

CADA DIA

que passa sense sentir els concerts li
resulta una pèrdua, perquè vostè aca-
barà per instal·lar una estació receptora.

N'hi han de tots preus

CADA DIA

pot sentir-los sense cap
compromís a la

Libreria Subirana-Portaferriça, 14

Fàbrica de Teixits de Llana

Francesc Llonch

Antiga casa
JOAN LLONCH I GERMANS

S A B A D E L L

Fry

EXQUISITS
BOMBONS

CONCESSIONARI

Manuel de Chia

i Grassi

Anies March, 150
BARCELONA

ORFEBRERIA D'ART

Heidrich & Co.

Telèf.

3187

Fernando, 35, bis i Avinyó, 4 - Barcelona

Magnetos i Bugies

MEA

Els millors magnetos i bugies alemanyes

C. CORNET, ENGINYER
BARCELONA : Corts, 481 - Tel. 35 H.

A PASTA PER A AFAITAR

NIX

ha estat elaborada pensant no sols en que ha de suavitzar el pèl per a fer-lo tallable sense gran esforç, sinó pensant també en que curi l'epidermis de tota irritació, grans, rojors, etc.

La PASTA NIX

és, doncs, un factor preciós per a l'operació d'afaitar-se i al mateix temps un producte d'higiene per a la pell.

Usant la PASTA NIX

s'eviten tots els perills de contagi, no sols per la naturalesa de la Pasta en sí, sinó també per que s'eliminen sabons, brotxes, vasos i tota mena d'objectes porta-microbis.

Usant la PASTA NIX

simplificarà l'operació, d'afaitar-se, hi emplearà tres o quatre minuts, no sentirà després cap irritació ni molèstia a la pell i, si la tenia abans d'afaitar-se, li desapareixerà, perquè, cal no oblidar-ho, LA «PASTA NIX» ES, ABANS DE TOT, UN PRODUCTE PER A L'EPIDERMIS

DEMANI-HO EN DROGUERIES, PERFUMERIES, ETC., AL PREU DE 2'50 PTES. TUB

Per a construir un aparell de Telefonia sense Fils, cal comptar amb
l'ajut d'un bon llibre, i aquest és

La T. S. F. a l'abast de tothom

escrit en català per Agustí Riu, l'instalador de l'estació de l'Hotel
Colón. Dòtic d'en Carles Soldevila. Pròleg d'en Rossend Sagrera.
Forma un elegant volum de més de 250 pàgines, il·lustrat amb 91 gravats
inèdits i enquadernat amb portada a quatre tintes i es vendrà dintre uns pocs
dies al preu de 5 ptes. a totes les llibreries de Catalunya i en la casa editora.

Editorial Poliglota

Petrítxol, 8

LINCOLN

EL COTXE DE GRAN LUXE I CALITAT